

DEPOZITARUL CENTRAL UNIC
AL VALORILOR MOBILIARE

REGULILE

Depozitarului Central Unic al Valorilor Mobiliare

Data intrării în vigoare:

1 mai 2019

Decizia de aprobare:

Hotărârea CS DCU nr.14 din 19 aprilie 2019

Coordonare cu BNM:

Hotărârea BNM nr.114 din 18 aprilie 2019

Coordonare cu CNPF:

Hotărârea CNPF nr.16/1 din 18 aprilie 2019

CUPRINS:

Capitolul I. Dispoziții generale	5
Art.1. Temeiul legal și cadrul juridic	5
Art.2. Noțiuni și abrevieri	5
Art.3. Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare	7
Art.4. Regulile DCU și procedurile DCU	8
Art.5. Aplicarea și interpretarea prezentelor Reguli și procedurilor DCU	9
Art.6. Răspunderea DCU	9
Art.7. Legea aplicabilă și jurisdicția competentă	10
Art.8. Mecanisme în caz de litigiu	10
Art.9. Comunicări și interacțiuni	10
Art.10. Persoanele care acționează ca punct de contact în relațiile dintre DCU și BNM	11
Capitolul II. Cerințe principale privind activitatea DCU	11
Art.11. Sistemul DCU și conexiuni cu alte sisteme.....	11
Art.12. Conexiuni cu alți depozitari centrali	11
Art.13. Clauze de confidențialitate	12
Art.14. Dezvăluirea informațiilor	13
Art.15. Protecția valorilor mobiliare și mijloacelor bănești.....	13
Art.16. Condiții generale privind prestarea serviciilor de către DCU	14
Art.17. Programul de activitate a DCU	14
Art.18. Alte cerințe privind activitatea DCU.....	14
Capitolul III. Participanții DCU	15
Art.19. Obținerea calității de participant	15
Art.20. Inițierea activității în calitate de participant	16
Art.21. Rolurile deținute în Sistemul DCU de către participant	17
Art.22. Obligațiile participantului	17
Art.23. Suspendarea calității de participant.....	18
Art.24. Retragerea calității de participant	19
Art.25. Decizia de suspendare/retragere	19
Art.26. Consecințele suspendării/retragerii	19
Art.27. Răspunderea participanților	20
Art.28. Rolul de agent de plată	21
Art.29. Agentul de plată al participantului care nu deține cont de decontare în SAPI	21
Art.30. Relații contractuale cu participanții.....	22
Art.31. Relații contractuale între participant și clienții săi	22
Art.32. Clauze de confidențialitate aplicate participantului	22
Art.33. Utilizatorii participantului.....	23
Capitolul IV. Înregistrarea valorilor mobiliare și emitentului	24
Art.34. Prevederi generale privind înregistrarea valorilor mobiliare	24
Art.35. Înregistrarea valorilor mobiliare	25
Art.36. Alocarea codului ISIN de către DCU	25
Art.37. Particularități privind înregistrarea valorilor mobiliare emise anterior	25
Art.38. Înregistrarea modificărilor privind valorile mobiliare.....	26
Art.39. Înregistrarea emitentului	26
Art.40. Obligațiile și răspunderea emitentului	26
Art.41. Agentul emitentului	27
Art.42. Agentul de plată al emitentului	27
Art.43. Relații contractuale cu emitentul	27

Capitolul V. Înregistrarea în custodie și retragerea valorilor mobiliare înregistrate	28
Art.44. Înregistrarea în custodie, dacă evidența este ținută de o societate de registru	28
Art.45. Retragerea valorilor mobiliare înregistrate în custodie	29
Art.46. Înregistrarea în custodie, dacă evidența este ținută de un alt depozitar central.....	29
Capitolul VI. Deschiderea și administrarea conturilor de valori mobiliare	29
Art.47. Prevederi generale privind conturile de valori mobiliare	29
Art.48. Conturi individuale	30
Art.49. Drepturi și restricții asupra valorilor mobiliare	30
Art.50. Segregarea clienților participantului	31
Art.51. Deschiderea și administrarea conturilor	31
Art.52. Creditarea și debitarea contului de valori mobiliare	32
Art.53. Extras din cont	33
Art.54. Obligațiile operatorului contului	33
Art.55. Conturile de valori mobiliare ale DCU.....	34
Capitolul VII. Procesarea ordinelor de transfer	34
Art.56. Cerințe generale privind procesarea ordinelor de transfer	34
Art.57. Momentul introducerii ordinului de transfer (SF I)	35
Art.58. Momentul irevocabilității ordinului de transfer (SF II).....	35
Art.59. Caracterul definitiv al decontărilor (SF III)	35
Art.60. Modificarea și anularea ordinului de transfer	36
Art.61. Corectarea ordinului sau operațiunilor de către DCU.....	36
Art.62. Suspendarea și refuzul ordinelor de transfer.....	36
Capitolul VIII. Decontarea operațiunilor efectuate prin Sistemul DCU.....	37
Art.63. Prevederi generale privind decontarea valorilor mobiliare	37
Art.64. Data preconizată pentru decontare.....	37
Art.65. Decontarea mijloacelor bănești pentru operațiunile efectuate prin Sistemul DCU	38
Art.66. Momentul decontării definitive a mijloacelor bănești	39
Art.67. Măsuri de prevenire a cazurilor de neexecutare a decontării	39
Art.68. Decontarea tranzacțiilor încheiate pe o piață reglementată sau MTF	39
Art.69. Transferul valorilor mobiliare corporative în afara pieței reglementate sau MTF	40
Art.70. Măsuri aplicate la neexecutarea decontării	40
Art.71. Extinderea perioadei de decontare a tranzacției încheiate pe piața reglementată sau MTF	41
Art.72. Penalități aplicate la neexecutarea decontării	41
Capitolul IX. Servicii auxiliare și complementare.....	42
Art.73. Prevederi generale privind serviciile auxiliare și complementare	42
Art.74. Servicii legate de registrele acționarilor	42
Art.75. Servicii de întocmire și eliberare a listei acționarilor și deținătorilor de obligațiuni.....	42
Art.76. Servicii de procesare a operațiunilor corporative	42
Art.77. Gestionarea garanțiilor	43
Capitolul X. Restricții pe contul de valori mobiliare	43
Art.78. Prevederi generale privind restricțiile pe contul de valori mobiliare	43
Art.79. Înregistrarea garanțiilor financiare	44
Art.80. Restricții aplicate la cererea autorității competente.....	44
Art.81. Restricții aplicate de participant la cererea autorității competente	44
Capitolul XI. Gestionarea riscurilor	45
Art.82. Prevederi generale privind gestionarea riscurilor	45
Art.83. Asigurarea continuității	45
Art.84. Asigurarea integrității emisiunii de valori mobiliare	45
Art.85. Asigurarea integrității dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare.....	46

Art.86. Obligațiile participanților în domeniul gestionării riscului	46
Capitolul XII. Gestionarea cazurilor de insolvabilitate a participantului	46
Art.87. Prevederi generale privind insolvabilitatea participantului	46
Art.88. Măsuri și proceduri în caz de insolvabilitate	47
Capitolul XIII. Plăți și comisioane pentru serviciile prestate de DCU.....	47
Art.89. Prevederi generale privind plățile și comisioanele	47
Art.90. Modul de percepere a plăților și comisioanelor	48
Art.91. Obligația achitării plăților și comisioanelor	48
Art.92. Modul de percepere a comisioanelor pentru serviciile acordate emitentului.....	49
Art.93. Modul de percepere a comisioanelor de la alte persoane fizice și juridice	49
Anexa nr.1. Contract privind calitatea de participant la DCU (model).....	50
Anexa nr.2. Contract privind decontarea operațiunilor corporative în Sistemul DCU (model)	52

© Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare 2019

Prezentul document și conținutul acestuia este protejat de Legea nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe. Nici o parte din acest document și nici documentul integral nu poate fi comercializat, reprodus, publicat, distribuit sau copiat fără acordul prealabil în scris al Depozitarului Central Unic al Valorilor Mobiliare.

Capitolul I. Dispoziții generale

Art.1. Temeiul legal și cadrul juridic

- (1) Regulile Depozitarului Central Unic al Valorilor Mobiliare (în continuare numite „Regulile DCU” sau „prezentele Reguli”) sunt elaborate și aprobate în temeiul art.25 din Legea nr.234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare.
- (2) Regulile DCU sunt elaborate în conformitate cu Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni, Legea nr.171/2012 privind piața de capital, Legea nr.183/2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare, Legea nr.234/2016, actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei (în continuare numită „BNM”) și Statutul Depozitarului Central Unic al Valorilor Mobiliare.
- (3) Prezentele Reguli stabilesc regimul juridic de activitate a Depozitarului Central Unic al Valorilor Mobiliare (în continuare numit „DCU”), inclusiv cerințele principale privind desfășurarea activităților de înregistrare, administrare centralizată și decontare a valorilor mobiliare și prestarea serviciilor auxiliare de către DCU, precum și privind relațiile juridice ale DCU cu participanții DCU, emitenții și deținătorii de valori mobiliare, și alte persoane.

Art.2. Noțiuni și abrevieri

- (1) În sensul prezentelor Reguli, noțiunile și abrevierile de mai jos au următoarea semnificație:

agent al emitentului - participant autorizat de emitent să reprezinte emitentul în raport cu DCU, să îndeplinească din numele emitentului una sau mai multe dintre obligațiile și activitățile stabilite de prezentele Reguli și procedurile DCU;

agent de decontare a valorilor mobiliare (în continuare numit „agent de decontare”) - participant care pune la dispoziția clienților săi conturi de valori mobiliare, prin care sunt decontate ordinele de transfer a valorilor mobiliare din Sistemul DCU;

agent de decontare a plăților (în continuare numit „agent de plată”) - participant care pune la dispoziția clienților săi conturi de mijloace bănești, prin care sunt decontate ordine de plată pentru decontările de valori mobiliare în Sistemul DCU;

apel în marjă - procedură aplicată în cadrul operațiunilor reversibile (repo/reverse repo, credite) prin care se solicită contrapărților furnizarea de active suplimentare sau mijloace bănești în cazul în care valoarea activelor-garanție, măsurată în mod regulat, scade sub un anumit nivel. Pentru a reduce frecvența apelurilor în marjă se aplică un prag de declanșare;

client al DCU - participant, emitent, deținător de valori mobiliare sau o altă persoană căreia DCU îi prestează serviciile stabilite de Art.3 alin.(3) în temeiul contractului dintre părți și/sau actelor normative;

Comitetul executiv - organ de conducere al DCU, subordonat Consiliului de supraveghere, creat și care își desfășoară activitatea în conformitate cu art.11 din Legea nr.234/2016;

Comitetul de utilizatori - comitet creat și care își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile art.12 din Legea nr. 234/2016;

Consiliul de supraveghere - organ de conducere al DCU, subordonat adunării generale a acționarilor, creat și care își desfășoară activitatea în conformitate cu art.10 din Legea nr.234/2016;

cont de decontare în SAPI - contul de mijloace bănești în Sistemul automatizat de plăți interbancare, care este utilizat pentru decontarea operațiunilor efectuate prin intermediul Sistemului DCU;

cont de valori mobiliare - cont deschis în Sistemul DCU pentru evidența valorilor mobiliare, și în care valorile mobiliare pot fi creditate sau debitate;

data preconizată pentru decontare - data înregistrată în Sistemul DCU ca dată a decontării și la care părțile unei tranzacții cu valori mobiliare convin că va avea loc decontarea;

decontare - finalizarea unei tranzacții cu valori mobiliare, indiferent de locul în care este încheiată, în scopul stingerii obligațiilor părților la tranzacția respectivă prin transferul de mijloace bănești sau valori mobiliare, sau ambele;

depozitar al emitentului (Issuer CSD) - situația în care depozitarul central efectuează înregistrarea inițială a valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont în Sistemul DCU și alocă cod ISIN acestor valori mobiliare; DCU deține calitatea de depozitar al emitentului și în privința valorilor mobiliare stabilite de Art.12 alin.(2) lit.b) și c), cu menținerea codurilor ISIN acordate anterior;

depozitar al investitorului (Investor CSD) - situația în care depozitarul central deține și/sau înregistrează valori mobiliare, nefiind depozitar al emitentului; la deținerea calității de depozitar al investitorului, DCU înregistrează în custodie valorile mobiliare și menține codul ISIN alocat anterior acestor valori mobiliare;

deținător de valori mobiliare - persoană fizică sau juridică care deține valori mobiliare în baza dreptului de proprietate, care are calitatea de client al participantului sau client al DCU și în numele căreia participantul sau DCU ține evidența acestor valori mobiliare în formă de înscriere în cont;

DvP - livrare contra plată (*delivery versus payment*), se referă la mecanismul de decontare a valorilor mobiliare, care leagă un transfer de valori mobiliare de un transfer de mijloace bănești, astfel încât transferul valorilor mobiliare are loc dacă și numai dacă se realizează transferul de mijloace bănești și viceversa;

DvP1 - mecanism de livrare contra plată, în care atât decontarea valorilor mobiliare, cât și decontarea mijloacelor bănești, se efectuează pe bază brută;

DvP2 - mecanism de livrare contra plată, în care decontarea valorilor mobiliare se efectuează pe bază brută, iar decontarea mijloacelor bănești se efectuează pe bază netă;

emitent - emitentul de valori mobiliare, stabilite de Art.3 alin.(5), ale cărui valori mobiliare sunt sau urmează a fi înregistrate în Sistemul DCU;

FoP - livrare fără plată (*free of payment / delivery versus free*), se referă la mecanismul de decontare a valorilor mobiliare în care transferul de valori mobiliare nu implică un transfer corespunzător de mijloace bănești;

înregistrare în custodie - înregistrarea în Sistemul DCU, în formă de înscriere în cont, a valorilor mobiliare emise anterior și a căror evidență, până la înregistrarea în Sistemul DCU, este ținută de o societate de registru sau un depozitar central;

neexecutare a decontării - nerealizarea decontării sau decontarea parțială a unei tranzacții cu valori mobiliare la data preconizată pentru decontare, în urma lipsei de valori mobiliare sau de mijloace bănești, indiferent de cauza acestei absențe;

operator de cont - participant care deține dreptul de a deschide și administra conturi individuale de valori mobiliare și introduce ordine de transfer în Sistemul DCU;

operator de piață/MTF - persoană juridică care administrează și/sau exploatează o piață reglementată și, respectiv, un MTF;

operator de sistem - entitate sau entități responsabile din punct de vedere juridic de funcționarea unui sistem de plăți sau de decontare a instrumentelor financiare;¹

ordin de transfer - instrucțiune introdusă în Sistemul DCU privind transferul dreptului de proprietate sau altor drepturi asupra uneia sau mai multor valori mobiliare, sau privind aplicarea unor restricții în privința unor astfel de drepturi;

participant - oricare dintre entitățile stabilite de Art.19 alin.(1);

perioadă de decontare - perioada de timp dintre data încheierii tranzacției și data preconizată pentru decontare; în cadrul prezentelor Reguli, perioada de decontare este reprezentată prin simbolul $T+n$, în care:

- simbolul T reprezintă data încheierii tranzacției;
- simbolul n reprezintă numărul de zile lucrătoare de la data încheierii tranzacției până la data preconizată pentru decontare;

¹ Conform art.3 alin.(1) pct.12) din Legea nr.183/2016.

PFoD - plată fără livrare (*payment free of delivery*), se referă la mecanismul de decontare a mijloacelor bănești care nu leagă un transfer de mijloace bănești de un transfer corespunzător de valori mobiliare;

SF I, SF II, SF III - etape de procesare a ordinelor de transfer în Sistemul DCU, care includ momentul introducerii ordinului (SF I), momentul irevocabilității ordinului (SF II) și momentul decontării definitive a ordinului (SF III);

Sistemul automatizat de plăți interbancare (SAPI) - sistem prin intermediul căruia sunt efectuate plățile interbancare pe teritoriul Republicii Moldova;

Sistemul DCU - sistem de decontare a valorilor mobiliare, gestionat de DCU, care asigură prestarea de către Depozitarul central a serviciilor de înregistrare a valorilor mobiliare, de administrare centralizată, de decontare și, după caz, a serviciilor auxiliare;

sistemul DNVM - reprezintă produsul informațional (software) administrat de Depozitarul Național de Valori Mobiliare al Moldovei (în continuare numit „DNVM”), conform regulilor acestuia;²

sistemul societăților de registru - sistemul de ținere a registrului deținătorilor de valori mobiliare nominative, utilizat de societățile de registru, conform Hotărârii CNPF nr.15/1 din 16 martie 2007;

tranzacții încheiate în afara unei piețe reglementate sau MTF - tranzacții cu valori mobiliare corporative, efectuate în afara pieței reglementate sau MTF (transfer direct de proprietate), conform Regulamentului privind circulația valorilor mobiliare pe piața de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr.14/5/2016;

tranzacții încheiate pe o piață reglementată sau MTF - tranzacții cu valori mobiliare, efectuate pe piața reglementată sau în cadrul sistemelor multilaterale de tranzacționare (MTF), conform regulilor acesteia;³

valori mobiliare - oricare dintre instrumentele financiare stabilite de Art.3 alin.(5);

zi lucrătoare - interval de timp în care au loc decontările din timpul zilei și din timpul nopții, și cuprinde toate evenimentele survenite în timpul unui ciclu de activitate a DCU.

- (2) În măsura în care nu sunt stabilite de prezentele Reguli, noțiunile și abrevierile utilizate au semnificația stabilită de actele normative menționate la Art.1 alin.(2).
- (3) Noțiunile și abrevierile utilizate de procedurile DCU și contractele încheiate de DCU și orice acte emise de DCU au semnificația stabilită de Art.2 alin.(1), dacă în cadrul acestor documente nu este stabilit altfel.

Art.3. Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare

- (1) DCU este instituit și își desfășoară activitatea în scopul creării unei infrastructuri moderne a pieței financiare, asigurarea protejării drepturilor deținătorilor de valori mobiliare, gestionarea riscurilor sistemice și menținerea stabilității pe piața financiară a Republicii Moldova.
- (2) DCU deține calitatea de operator de sistem. DCU administrează Sistemul DCU de la data intrării în vigoare a deciziei privind inițierea activității DCU, emisă de BNM conform Art.21 alin.(4) din Legea nr.234/2016.
- (3) DCU este în drept să furnizeze următoarele servicii în ceea ce privește valorile mobiliare:
 - 1) servicii de bază:
 - a) înregistrarea inițială a valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont („serviciu de înregistrare a valorilor mobiliare”);
 - b) deschiderea și administrarea conturilor de valori mobiliare la nivelul cel mai înalt („serviciu de administrare centralizată”);
 - c) gestionarea unui sistem de decontare a valorilor mobiliare („serviciu de decontare”);

² A se vedea Regulile Depozitarului Național de Valori Mobiliare al Moldovei, aprobate prin Hotărârea Consiliului Societății pe acțiuni „DEPOZITARUL NAȚIONAL DE VALORI MOBILIARE AL MOLDOVEI” nr.03/2015 din 23 aprilie 2015, acceptate prin Hotărârea CNPF nr.25/3 din 15 mai 2015.

³ A se vedea Regulile pieței reglementate, aprobate prin Hotărârea Consiliului Societății pe acțiuni “BURSA DE VALORI A MOLDOVEI” nr.07/15 din 22 aprilie 2015 și Regulile sistemului multilateral de tranzacționare al Bursei de Valori a Moldovei, operator de sistem, aprobate de către Consiliul Societății pe acțiuni „BURSA DE VALORI A MOLDOVEI” și acceptate prin Hotărârea CNPF nr.23/3 din 8 mai 2015.

- 2) servicii auxiliare:
 - a) servicii aferente serviciului de clearing și decontare:
 - organizarea mecanismului de împrumut de valori mobiliare;
 - punerea la dispoziție a unui sistem de gestionare a garanțiilor aferent valorilor mobiliare;
 - reconcilierea decontărilor, urmărirea instrucțiunilor, confirmarea tranzacțiilor, verificarea tranzacțiilor;
 - b) servicii aferente serviciului de înregistrare a valorilor mobiliare și serviciului de administrare centralizată:
 - servicii legate de registrele acționarilor;
 - procesarea operațiunilor corporative, inclusiv în ceea ce privește impozitele, adunările generale și serviciile de informare;
 - servicii legate de o emisiune nouă, inclusiv alocarea și gestionarea codurilor ISIN și a altor coduri similare;
 - transmiterea și procesarea instrucțiunilor, perceperea comisioanelor și procesarea rapoartelor conexe;
 - servicii legate de întocmirea și eliberarea listelor acționarilor și a deținătorilor de obligațiuni;
 - c) stabilirea conexiunilor DCU cu alți depozitari centrali, deschiderea, administrarea sau gestionarea conturilor de valori mobiliare în cadrul unui serviciu de decontare, a unui serviciu de gestionare a garanțiilor și a altor servicii auxiliare;
 - d) furnizarea serviciilor generale de gestionare a garanțiilor;
 - e) furnizarea raportărilor în numele clienților;
 - f) furnizarea de informații, date și statistici;
 - g) furnizarea de servicii ce țin de tehnologii informaționale.
 - 3) orice alte servicii complementare sau auxiliare pentru oricare dintre serviciile stabilite de pct.1)-2), aprobate de către BNM.
- (4) Lista exactă a serviciilor pe care DCU este în drept să le presteze se indică în decizia BNM privind inițierea activității DCU.
- (5) DCU este în drept să desfășoare activitățile sale în privința următoarelor categorii de valori mobiliare:
- a) valorile mobiliare de stat care cad sub incidența Legii nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat;
 - b) creanțele emise de către Banca Națională a Moldovei;
 - c) valorile mobiliare stabilite de art.4 din Legea nr.171/2012;
 - d) valorile mobiliare similare celor stabilite de lit.a)-c), emise în Republica Moldova sau în alte state și admise spre tranzacționare pe o piață reglementată sau în cadrul unui MTF.

Art.4. Regulile DCU și procedurile DCU

- (1) Prezentele Reguli, inclusiv modificările și completările la acestea, se aprobă de Consiliul de supraveghere după coordonare cu BNM, iar în partea ce ține de înregistrarea și evidența valorilor mobiliare - și după coordonare cu Comisia Națională a Pieței Financiare (în continuare numită „CNPF”).
- (2) În temeiul prezentelor Reguli și în conformitate cu acestea, DCU elaborează și aprobă, prin decizia Comitetului executiv, următoarele proceduri (în continuare numite „procedurile DCU”):
 - a) Proceduri privind înregistrarea participantului DCU;
 - b) Proceduri privind înregistrarea emitentului și valorilor mobiliare;
 - c) Proceduri privind înregistrarea deținătorului de valori mobiliare;
 - d) Proceduri privind operațiunile de decontare;
 - e) Proceduri aplicate în cazul insolvenței participantului;
 - f) Proceduri de reconciliere;
 - g) Proceduri privind modul de calcul și percepere a plăților și comisioanelor de către DCU;
 - h) Proceduri privind constituirea garanțiilor și apelurile în marjă.
- (3) Prezentele Reguli și procedurile DCU sunt obligatorii pentru DCU, participanții DCU, emitenții și deținătorii de valori mobiliare, precum și alte persoane fizice și juridice stabilite de prezentele Reguli, în privința aspectelor ce țin de serviciile stabilite de Art.3 alin.(3).

- (4) Prezentele Reguli și procedurile DCU se aplică raporturilor juridice dintre DCU și orice altă persoană fizică sau juridică, în privința serviciilor prestate de DCU, indiferent dacă aceste raporturi apar în temeiul legii sau a contractului între DCU și persoana în cauză.
- (5) Prezentele Reguli produc efecte juridice și devin opozabile terților la data intrării în vigoare, cu condiția că în Monitorul Oficial al Republicii Moldova este publicat un anunț privind aprobarea și intrarea în vigoare a Regulilor DCU.
- (6) La publicarea prezentelor Reguli și procedurilor DCU pe pagina web oficială, inclusiv a modificărilor și completărilor la acestea, DCU va include informații privind data și numărul deciziei de aprobare și data intrării în vigoare a acestora. Suplimentar, în cazul Regulilor DCU, vor fi incluse informații privind data coordonării cu BNM și, în cazul prevederilor ce țin de înregistrarea și evidența valorilor mobiliare, data coordonării cu CNPF.
- (7) Proiectul modificărilor și completărilor prezentelor Reguli se prezintă pentru consultări participanților la DCU și Comitetului de utilizatori.
- (8) La modificarea sau completarea prezentelor Reguli, DCU informează participanții DCU și publică un anunț pe pagina web oficială a DCU.
- (9) Modelul documentelor prezentate DCU de către clienții DCU conform cerințelor stabilite de prezentele Reguli se stabilește de DCU și sunt obligatorii pentru participanți de la data publicării acestora pe pagina web a DCU.

Art.5. Aplicarea și interpretarea prezentelor Reguli și procedurilor DCU

- (1) În cazul unor divergențe între prezentele Reguli și procedurile DCU, se aplică prevederile prezentelor Reguli.
- (2) În cazul unor divergențe între prezentele Reguli și/sau procedurile DCU, pe de o parte, și actele normative, pe de altă parte, se aplică prevederile actelor normative.
- (3) Textul indicat în notele de subsol al prezentelor Reguli au rol de comentariu, exemplu sau descriere, și nu poate fi interpretat sau aplicat ca norme care substituie sau modifică prevederile prezentelor Reguli.
- (4) Textul în engleză indicat în paranteze în cadrul prezentelor Reguli are scop informativ și nu poate fi interpretat sau aplicat ca norme care substituie sau modifică prevederile prezentelor Reguli.

Art.6. Răspunderea DCU

- (1) La furnizarea serviciilor stabilite de Art.3 alin.(3), DCU poartă răspundere pentru pierderile cauzate de fraudă, fapte ilicite săvârșite cu intenție sau cazuri de neglijență gravă din partea angajaților și membrilor organelor de conducere ale DCU, reprezentantului sau entității către care au fost externalizate una sau mai multe dintre activitățile și serviciile DCU.
- (2) DCU nu poartă răspundere pentru:
 - a) pierderile cauzate de erorile, fraudele și faptele ilicite ale participantului DCU, emitentului și deținătorului de valori mobiliare, inclusiv ale angajaților și reprezentanților acestora;
 - b) pierderile investiționale, morale, de reputație și de imagine cauzate participantului DCU, emitentului și deținătorului de valori mobiliare, cu excepția celei cauzate de fraudă, fapte ilicite săvârșite cu intenție sau cazuri de neglijență gravă din partea angajaților și membrilor organelor de conducere ale DCU, reprezentantului sau entității către care au fost externalizate una sau mai multe dintre activitățile și serviciile DCU;
 - c) pierderile cauzate de nerespectarea completă sau parțială a prevederilor stabilite de prezentele Reguli de către participant, emitent sau deținătorul de valori mobiliare, care au dus la suportarea pierderilor de către aceștia;
 - d) pierderile cauzate de neonorarea completă sau parțială a obligației de livrare a valorilor mobiliare sau a mijloacelor bănești de către participant, emitent sau deținătorul de valori mobiliare;
 - e) pierderile cauzate participantului, emitentului și deținătorului de valori mobiliare de erorile, întreruperile sau incidentele din sistemele și entitățile care au conexiuni cu DCU, cu excepția entităților către care au fost externalizate una sau mai multe dintre activitățile și serviciile DCU;
 - f) pierderile cauzate de informațiile eronate sau incomplete prezentate DCU de către participanți, emitenți și deținătorii de valori mobiliare;

- g) pierderile cauzate de evenimente de forță majoră.
- (3) DCU efectuează decontarea operațiunilor efectuate prin intermediul Sistemului DCU doar în cazul în care valorile mobiliare și/sau mijloacele bănești sunt livrate de părțile unei tranzacții pentru a fi decontate la data preconizată pentru decontare.

Art.7. Legea aplicabilă și jurisdicția competentă

- (1) Dacă părțile nu convin altfel și/sau dacă din legislația privind raporturile cu drept de extraneitate nu reiese altfel, prevederile prezentelor Reguli și raporturile juridice dintre DCU și alte entități, referitoare la serviciile prestate de DCU, sunt guvernate de legislația Republicii Moldova.
- (2) Dacă părțile nu convin altfel și/sau dacă legislația nu prevede altfel, litigiile dintre DCU și alte entități, referitoare la serviciile prestate de DCU, se soluționează de instanța de judecată a Republicii Moldova.

Art.8. Mecanisme în caz de litigiu

- (1) Orice litigiu între DCU și clientul DCU, apărut în legătură cu serviciile prestate de DCU, este soluționat pe cale amiabilă, într-o manieră constructivă, cooperantă și cu diligența necesară.
- (2) În cazul în care litigiul între DCU și clientul DCU, apărut în legătură cu serviciile prestate de DCU, nu este soluționat pe cale amiabilă în termen de cel mult 30 zile calendaristice, acesta este examinat din oficiu de către Comisia de etică a DCU, creată prin decizia Consiliului de supraveghere.
- (3) În cazul în care litigiul între DCU și clientul DCU, apărut în legătură cu serviciile prestate de DCU, nu este soluționat de Comisia de etică, acesta este examinat de autoritatea publică competentă sau instanța de judecată competentă, la cererea părții interesate.

Art.9. Comunicări și interacțiuni

- (1) Ordinele de transfer și alte instrucțiuni privind operațiunile executate în cadrul Sistemului DCU se efectuează prin intermediul mesajelor generate de Sistemul DCU și/sau sistemelor care au conexiuni cu DCU.
- (2) Formatul, structura, tipul și alți parametri și cerințele tehnice față de mesajele utilizate conform alin.(1) sunt stabilite de DCU și/sau sistemele care au conexiuni cu DCU.
- (3) Pentru a facilita înregistrarea, plata și decontarea valorilor mobiliare în Sistemul DCU, DCU utilizează proceduri și standarde de comunicare internaționale aplicate pentru transmiterea de mesaje în cadrul sistemelor de plăți sau de decontare.
- (4) Comunicările între DCU și participanți, altele decât cele stabilite de alin.(1), se efectuează prin intermediul Sistemului DCU, email și corespondenței scrise.
- (5) Comunicările între DCU și clienții DCU care nu sunt participanți se efectuează prin intermediul email și corespondenței scrise.
- (6) Dacă în conformitate cu prezentele Reguli, în vederea obținerii unui serviciu de la DCU, clientul DCU depune o cerere în acest sens în adresa DCU sau în Sistemul DCU, vor fi aplicate următoarele reguli:
- a) cererea prezentată DCU va corespunde modelului stabilit de DCU și va conține anexate documentele stabilite de prezentele Reguli sau procedurile DCU;
 - b) documentele prezentate pe suport de hârtie sunt autentificate prin semnătura olografă sau semnătura electronică a clientului DCU persoană fizică sau a reprezentantului împuternicit al clientului DCU persoană juridică sau fizică;
 - c) DCU este în drept să solicite clientului DCU prezentarea oricăror documente suplimentare care au tangență cu serviciul solicitat în termen de cel mult 15 zile calendaristice de la data depunerii cererii de către solicitant;
 - d) dacă DCU solicită documente suplimentare sau înlăturarea erorilor din documentele prezentate anterior, termenul de examinare a documentelor, stabilit de prezentele Reguli sau procedurile DCU, începe să curgă de la data depunerii ultimului document suplimentar solicitat și/sau a înlăturării abaterilor constatate.
- (7) Persoanele care prezintă cereri și documente în adresa DCU sunt responsabile pentru veridicitatea și corectitudinea informațiilor și datele conținute de acestea. DCU acceptă recepționarea cererilor

și documentelor depuse în adresa sa în temeiul declarației pe propria răspundere a persoanei care depune cerere și documentele în adresa DCU.

Art.10. Persoanele care acționează ca punct de contact în relațiile dintre DCU și BNM

Se desemnează următoarele persoane care acționează ca punct de contact în relațiile dintre DCU și BNM:

- a) directorul DCU sau, în lipsa acestuia, directorul adjunct care îl substituie - în privința aspectelor ce țin de activitatea Comitetului executiv, activitatea operațională a DCU, funcționarea Sistemului DCU, organizarea activității interne DCU, Regulile DCU, politicile DCU și reglementările interne ale DCU, precum și orice alte aspecte ce țin de funcționarea DCU, cu excepția celor stabilite de lit.b);
- b) președintele Consiliului de supraveghere sau, în lipsa acestuia, membrul Consiliului de supraveghere care îl substituie - în privința aspectelor ce țin de activitatea Consiliului de supraveghere, organizarea adunărilor generale ale acționarilor DCU, activitatea comitetelor create pe lângă Consiliul de supraveghere și activitatea auditului intern sau extern al DCU.

Capitolul II. Cerințe principale privind activitatea DCU

Art.11. Sistemul DCU și conexiuni cu alte sisteme

- (1) În vederea desfășurării activității, DCU deține și administrează Sistemul DCU.
- (2) Dreptul de acces în Sistemul DCU îl dețin entitățile stabilite de Art.19 alin.(1), de la data obținerii calității de participant DCU. BNM și Ministerul Finanțelor obțin dreptul de acces în Sistemul DCU de la data deținerii calității de participant și/sau înregistrării în calitate de emitent.
- (3) Accesul participantului la Sistemul DCU se efectuează prin intermediul aplicației client și canalelor de acces, oferite participantului de DCU în conformitate cu prezentele Reguli și procedurile DCU.
- (4) DCU este în drept să stabilească și să mențină conexiuni cu alte sisteme de decontare a valorilor mobiliare, sisteme de plăți, platforme de tranzacționare, inclusiv piețe reglementate sau MTF, și orice alte sisteme din Republica Moldova sau din alte state.
- (5) Conexiunea DCU cu un alt sistem se efectuează în temeiul contractului încheiat între DCU și operatorul sistemului în cauză sau reprezentantul acestuia, care va stabili, la necesitate, drepturile și obligațiile dintre părți, și dacă este cazul, ale participanților DCU.
- (6) DCU deține acces și cont de decontare în SAPI. În vederea decontării operațiunilor efectuate prin sistemul DCU, DCU este în drept să efectueze debitarea directă a conturilor de decontare în SAPI ale participanților și emitenților, în calitate de mandatar al acestora, în conformitate cu prezentele Reguli și contractul încheiat între DCU și entitățile în cauză.
- (7) Decontările de valori mobiliare și mijloace bănești pentru operațiunile efectuate prin intermediul Sistemului DCU se efectuează conform mecanismului DvP1 sau DvP2, după cum urmează:
 - a) decontarea tranzacțiilor încheiate pe o piață reglementată sau MTF se efectuează conform mecanismului DvP2;
 - b) decontarea tranzacțiilor încheiate în afara pieței reglementate sau MTF se efectuează conform mecanismului DvP1;
 - c) decontarea tranzacțiilor cu valori mobiliare emise de BNM și Ministerul Finanțelor, precum și procesarea operațiunilor corporative cu acestea se efectuează în modul stabilit de BNM și Ministerul Finanțelor, conform mecanismului DvP1 sau DvP2.

Art.12. Conexiuni cu alți depozitari centrali

- (1) DCU este în drept să dețină calitatea de depozitar al investitorului și/sau depozitar al emitentului în raport cu un depozitar central străin și să instituie conexiuni cu depozitarul central în cauză.
- (2) În raport cu un alt depozitar central, DCU deține calitatea de depozitar al emitentului pentru următoarele instrumente financiare:
 - a) valorile mobiliare a căror înregistrare inițială a fost efectuată în Sistemul DCU și pentru care DCU a alocat cod ISIN;

- b) valorile mobiliare corporative a căror înregistrare inițială în formă de înscriere în cont a fost efectuată în sistemele societăților de registru, cu alocarea codului ISIN de către CNPF, și care au fost integral transferate în Sistemul DCU, conform art.46 alin.(4) din Legea nr.234/2016;
 - c) valorile mobiliare de stat și creanțele emise de BNM, a căror înregistrare inițială în formă de înscriere în cont a fost efectuată în Sistemul de înscriere în conturi al BNM, și care au fost integral transferate în Sistemul DCU, conform art.46 alin.(12) din Legea nr.234/2016 și art.16 alin.(2) lit.a) și art.42 alin.(2) din Legea nr.419/2006.
- (3) Un depozitar central străin este în drept să dețină calitatea de depozitar al emitentului și/sau depozitar al investitorului în raport cu DCU și să instituie conexiuni cu DCU.
 - (4) Conexiunea DCU cu un alt depozitar central se efectuează în temeiul permisiunii BNM.
 - (5) Condițiile de instituire a conexiunilor între DCU și un alt depozitar central, accesul la sistemele informaționale, autorizarea utilizatorilor și alte aspecte ce țin de interacțiunea între părți se stabilesc conform contractului încheiat între DCU și depozitarul central în cauză.
 - (6) În cazul în care DCU acționează în calitate de depozitar al emitentului, la stabilirea conexiunilor cu un depozitar străin, DCU urmărește să asigure accesul la valorile mobiliare înregistrate în Sistemul DCU prin intermediul sistemului de decontare al depozitarului central străin.
 - (7) În cazul în care DCU acționează în calitate de depozitar al investitorului, la stabilirea conexiunilor cu un depozitar străin, DCU urmărește să asigure accesul la valorile mobiliare înregistrate în sistemul de decontare al depozitarului central străin prin intermediul Sistemului DCU.
 - (8) La instituirea conexiunilor cu un depozitar central străin:
 - a) DCU este în drept să deschidă și să opereze conturi de valori mobiliare în sistemele administrate de depozitarul central străin în cauză, în conformitate cu reglementările acestuia și contractul între părți;
 - b) depozitarul central străin este în drept să deschidă conturi proprii și conturi omnibus în Sistemul DCU, în conformitate cu prezentele Regulii și contractul între părți.
 - (9) În relațiile dintre DCU și depozitarul central străin care are conexiuni cu DCU, momentul decontării definitive și irevocabilității decontărilor este stabilit de reglementările depozitarului care deține calitatea de depozitar al emitentului, dacă altceva nu este stabilit în contractul între părți.

Art.13. Clauze de confidențialitate

- (1) DCU asigură confidențialitatea datelor și informațiilor referitoare la relațiile sale de afaceri cu participanții, emitenții, deținătorii de valori mobiliare, Sistemul DCU și sistemele cu care DCU are conexiuni, inclusiv datele din conturile de valori mobiliare (deținătorii conturilor, operațiuni, solduri, rulaje în cont etc.), precum și a documentației care conține astfel de informații.
- (2) Angajații și membrii organelor de conducere ale DCU, care, în contextul atribuțiilor de serviciu, au acces la datele și informațiile stabilite de alin.(1) sunt obligați să păstreze confidențialitatea acestora și să folosească aceste date și informații doar în interes de serviciu în cadrul DCU.
- (3) Datele și informațiile stabilite de alin.(1) se prezintă de DCU în conformitate cu prevederile legale, în următoarele cazuri:
 - a) participantului - în privința operațiunilor efectuate de participantul în cauză în cadrul Sistemului DCU, precum și în privința valorilor mobiliare deținute de către acesta sau clientul acestuia;
 - b) Ministerului Finanțelor - în privința operațiunilor și deținătorilor de valori mobiliare emise de acesta;
 - c) BNM - în privința operațiunilor și deținătorilor de valori mobiliare emise de aceasta;
 - d) emitentului de acțiuni - în privința listei acționarilor, în cazurile stabilite de legislație;
 - e) emitentului de obligațiuni - în privința listei deținătorilor de obligațiuni, în cazurile stabilite de legislație;
 - f) persoanei care deține valori mobiliare - în privința operațiunilor efectuate de persoana în cauză în cadrul Sistemului DCU, precum și în privința valorilor mobiliare deținute de aceasta;
 - g) moștenitorului unei persoane fizice - în privința valorilor mobiliare deținute de persoana fizică în cauză;
 - h) succesorului unei persoane juridice - în privința valorilor mobiliare deținute de persoana juridică în cauză;

- i) creditorului - în privința valorilor mobiliare drepturile asupra cărora au fost restricționate/grevate în favoarea creditorului în cauză;
 - j) BNM - în contextul realizării atribuțiilor de supraveghere a DCU, participanților la DCU, băncilor și pieței financiare, precum și în contextul gestionării lichidităților;
 - k) CNPF - în contextul realizării atribuțiilor de supraveghere a pieței de capital;
 - l) instanței de judecată - în contextul unei cauze în curs de examinare;
 - m) organului de urmărire penală - în cadrul urmăririi penale, privind cauza penală concretă, în temeiul ordonanței organului de urmărire penală și autorizației judecătorului de instrucție;
 - n) executorului judecătoresc - în vederea aplicării unei proceduri de executare, în temeiul documentului executoriu;
 - o) notarului - în contextul procedurii succesoriale;
 - p) în alte cazuri prevăzute expres de lege.
- (4) Nu constituie încălcare a clauzei de confidențialitate conform alin.(1), prezentarea de către DCU a datelor și informațiilor în următoarele cazuri:
- a) prezentarea și publicarea datelor și informațiilor, fără dezvăluirea identității sau datelor personale ale clientului DCU;
 - b) prezentarea și publicarea datelor și informațiilor statistice, rapoartelor, studiilor și rating-urilor efectuate de DCU;
 - c) prezentarea rapoartelor și dărilor de seamă către autoritățile publice, conform legislației;
 - d) accesul la date și informații de către angajații și membrii organelor de conducere ale DCU, în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu;
 - e) prezentarea datelor și informațiilor în vederea efectuării auditului intern și extern al DCU;
 - f) transmiterea datelor și informațiilor către alte sisteme de decontare a valorilor mobiliare, sistemele de plăți și platformele de tranzacționare, care au conexiuni cu DCU;
 - g) prezentarea datelor și informațiilor către entitățile și în cazurile stabilite de alin.(3).
- (5) DCU nu este responsabil pentru prezentarea către persoane terțe sau publicarea de către entitățile stabilite de alin.(3) a datelor și informațiilor recepționate de la DCU.

Art.14. Dezvăluirea informațiilor

- (1) DCU publică pe pagina web oficială următoarele informații:
- a) Regulile DCU;
 - b) procedurile DCU;
 - c) deciziile Consiliului de supraveghere și Comitetului executiv privind plățile și comisioanele pentru serviciile prestate, inclusiv reducerile, rabaturile și condițiile pentru a beneficia de acestea din urmă;
 - d) documentele model stabilite de prezentele Reguli;
 - e) Statutul DCU;
 - f) raportul anual al DCU, însoțit de raportul de audit extern;
 - g) Regulamentul Comitetului de utilizatori și componența acestuia;
 - h) programul de activitate a DCU;
 - i) sumarul politicilor DCU, stabilite de Art.82 alin.(1) lit.a);
 - j) lista emitenților înregistrați în Sistemul DCU;
 - k) lista participanților DCU și rolurile deținute de aceștia.
- (2) DCU asigură păstrarea informațiilor stabilite de alin.(1) pe pagina web oficială pentru o perioadă de 10 ani.

Art.15. Protecția valorilor mobiliare și mijloacelor bănești

- (1) Înregistrarea valorilor mobiliare de către DCU, deschiderea conturilor de valori mobiliare în Sistemul DCU, efectuarea operațiunilor de creditare și debitare în conturile de valori mobiliare și a oricăror altor operațiuni prin intermediul DCU nu presupune transferul dreptului de proprietate sau de administrare asupra acestor valori mobiliare către DCU.
- (2) Sancțiunile aplicate față de DCU și orice alte măsuri de executare silită a obligațiilor DCU nu se pot răsfrânge asupra:
- a) valorilor mobiliare înregistrate de DCU sau a căror evidență este dusă în conturile de valori mobiliare deschise în Sistemul DCU;

- b) mijloacelor bănești transferate către DCU în vederea decontării operațiunilor efectuate prin Sistemul DCU.
- (3) În cazul insolvenței DCU, activele stabilite de alin.(2) nu pot fi incluse în masa debitoare.
- (4) DCU ține o evidență și o contabilitate care, în orice moment și fără întârziere:
 - a) îi permite DCU să separe conturile de valori mobiliare ale unui participant de cele ale oricărui alt participant și/sau de activele proprii ale DCU;
 - b) îi permite participantului să dețină într-un singur cont de valori mobiliare valorile mobiliare care aparțin diferiților clienți ai participantului respectiv (segregare de tip omnibus a clienților);
 - c) îi permite participantului să separe valorile mobiliare ale oricărui dintre clienții săi de valorile mobiliare ale altor clienți (segregare individuală a clienților);
 - d) îi permite participantului să separe valorile mobiliare proprii de cele ale clienților săi - în cazul segregării de tip omnibus a clienților.
- (5) Un participant oferă clienților săi cel puțin alegerea dintre segregarea de tip omnibus a clienților și segregarea individuală a clienților și îi informează cu privire la costurile și riscurile asociate fiecărei opțiuni, dacă actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei nu prevăd altfel⁴.

Art.16. Condiții generale privind prestarea serviciilor de către DCU

- (1) DCU prestează serviciile stabilite de Art.3 alin.(3) participanților, emitenților și deținătorilor de valori mobiliare și oricărei alte persoane fizice sau juridice.
- (2) Pentru deținătorii de valori mobiliare care nu au încheiate contracte cu participanții și/sau ale căror conturi de valori mobiliare nu sunt administrate de participanți, serviciile stabilite de Art.3 alin.(3) se prestează nemijlocit de către DCU.
- (3) Serviciile ce țin de eliberarea extraselor din cont pot fi prestate nemijlocit de DCU, inclusiv în cazul în care deținătorul de valori mobiliare are încheiat contract cu participantul și/sau al cărui cont de valori mobiliare este administrat de participant.

Art.17. Programul de activitate a DCU

- (1) Programul de activitate a DCU și orice modificări la acesta se aprobă de Comitetul executiv și se publică pe pagina web a DCU.
- (2) La modificarea Programului de activitate, DCU informează participanții DCU și publică un anunț pe pagina web a DCU până la intrarea în vigoare a modificărilor.
- (3) DCU este în drept să modifice provizoriu programul de activitate a DCU, respectiv, să accepte efectuarea operațiunilor în Sistemul DCU în afara orelor și zilelor de lucru, inclusiv să accepte și să proceseze ordine de transfer, în următoarele cazuri:
 - a) în caz de întreruperi sau incidente în activitatea DCU;
 - b) în cazul suspendării activității SAPI sau schimbării programului de activitate a acestuia;
 - c) în cazul suspendării activității sau schimbării orarului de activitate a sistemelor de decontare, sistemelor de plăți și/sau platforme de tranzacționare care au conexiuni cu DCU.
- (4) DCU informează participanții, BNM, CNPF și Ministerul Finanțelor despre modificarea provizorie a programului de activitate a DCU în cazurile stabilite de alin.(3) cel târziu la data la care este aplicată modificarea provizorie a programului.

Art.18. Alte cerințe privind activitatea DCU

- (1) **Păstrarea înregistrărilor.** DCU păstrează înregistrările privind operațiunile efectuate în Sistemul DCU pentru o perioadă de 10 ani. DCU respectă următoarele cerințe privind păstrarea înregistrărilor:
 - a) înregistrările conțin date privind operațiunile efectuate în Sistemul DCU;
 - b) în cazul modificării înregistrărilor, este asigurată trasabilitatea datelor și este posibilă identificarea datelor inițiale.

⁴ În conformitate cu pct.6 subpct.4) din Regulamentul privind condițiile de acordare, suspendare și retragere a calității de participant la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare, aprobat prin Hotărârea BNM nr.159/2018, participantul este obligat să asigure, în sistemul Depozitarului central, segregarea individuală a clienților, în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare de la data obținerii calității de participant.

- (2) **Copii de rezervă.** DCU creează zilnic și asigură păstrarea copiilor de rezervă (backup) a datelor din Sistemul DCU, pentru a asigura continuitatea activității DCU și a restabili funcționarea Sistemului DCU.
- (3) **Asigurarea continuității.** DCU va aplica măsurile de continuitate și va asigura restabilirea funcționării Sistemului DCU în termen de cel mult 4 ore, cu excepția cazurilor de forță majoră.
- (4) **Soluționarea reclamațiilor.** DCU instituie și aplică proceduri accesibile, transparente și echitabile de examinare a reclamațiilor, pentru a asigura soluționarea rapidă și eficientă a acestora.
- (5) **Protejarea datelor cu caracter personal.** DCU asigură prelucrarea datelor cu caracter personal în conformitate cu prevederile Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.
- (6) **Măsuri de securitate.** DCU aplică măsuri de securitate, care includ cel puțin următoarele:
 - a) controlul accesului în incinta DCU și la stațiile de lucru ale angajaților DCU;
 - b) păstrarea documentației de lucru în spații cu acces limitat;
 - c) dispunerea de sisteme de supraveghere video și antiincendiu;
 - d) aplicarea măsurilor anti-fraudă, conflicte de interese și aplicarea măsurilor ce asigură securitatea informațiilor (confidențialitatea, integritatea, disponibilitatea).

Capitolul III. Participanții DCU

Art.19. Obținerea calității de participant

- (1) Sunt în drept să obțină calitatea de participant oricare dintre următoarele entități:⁵
 - 1) o bancă, astfel cum este definită de Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor;
 - 2) o societate de investiții, astfel cum este definită de Legea nr.171/2012;
 - 3) orice întreprindere cu sediul în străinătate care desfășoară activități permise băncilor și societăților de investiții;
 - 4) autoritățile publice și entitățile garantate public, după cum urmează:⁶
 - a) Banca Națională a Moldovei;
 - b) Ministerul Finanțelor;
 - c) Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar;
 - 5) contraparte centrală, agent de decontare, casă de compensare (clearing) sau operator de sistem.
- (2) În vederea obținerii calității de participant, entitatea stabilită de alin.(1) pct.1)-3) prezintă DCU:
 - a) cerere, conform modelului stabilit de DCU și publicat pe pagina web oficială a DCU;
 - b) extrasul din registrul de stat al persoanelor juridice, cu ultimele date actualizate privind solicitantul;
 - c) copia licenței deținute, după caz, de entitățile stabilite de alin.(1) pct.1)-3) și 5);
 - d) contractul privind calitatea de participant la DCU (în continuare numit „**contract de participant**”), semnat de organul executiv al solicitantului;
 - e) copia ordinului de plată, ce confirmă transferul mijloacelor bănești pentru obținerea calității de participant - în cazul în care DCU aplică comision pentru obținerea calității de participant.
- (3) Obținerea calității de participant pentru entitățile din alin.(1) pct.5) se efectuează conform contractului încheiat între DCU și aceste entități.
- (4) Prin depunerea cererii către DCU, entitatea care solicită obținerea calității de participant confirmă pe propria răspundere, că la momentul depunerii cererii corespunde următoarelor cerințe de calificare:
 - a) dispune de personal (angajați) calificat, care îi permite să aplice corect legislația, prezentele Reguli și procedurile DCU, să utilizeze la nivelul convenit aplicația client și să asigure conexiunile tehnice cu Sistemul DCU;

⁵ Conform art.3 alin.(1) pct.13 din Legea nr.183/2016 și pct.4 din Regulamentul privind condițiile de acordare, suspendare și retragere a calității de participant la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare, aprobat prin Hotărârea BNM nr.159/2018.

⁶ Entitățile sunt stabilite prin Hotărârea BNM nr.159/2018.

- b) dispune de cel puțin doi colaboratori care urmează a fi înregistrați în calitate de utilizatori ai Sistemului DCU;
 - c) nu are colaboratori care au fost condamnați pentru infracțiuni economice, infracțiuni informatice și infracțiuni în domeniul telecomunicațiilor;⁷
 - d) să îndeplinească condițiile privind dotarea tehnică (configurației hardware și software minimă conform specificațiilor DCU), respectiv cerințe tehnice minime pentru rularea aplicației client al Sistemului DCU.
- (5) Participantul își asumă angajamentul să corespundă cerințelor stabilite de alin.(4) și altor prevederi din prezentele Reguli pe perioada deținerii calității de participant. Participantul este obligat să informeze imediat DCU, dacă, după obținerea calității de participant, nu întrunește cerințele stabilite de alin.(4) sau altor prevederi stabilite de prezentele Reguli.
- (6) Decizia privind acordarea calității de participant sau decizia de refuz se aprobă de Comitetul executiv în termen de cel mult 30 zile calendaristice de la data primirii cererii.
- (7) DCU este în drept să solicite documente sau explicații suplimentare celor stabilite de alin.(2), până la expirarea termenului stabilit de alin.(6), în cazul în care:
- a) documentele sau informațiile prezentate de solicitant conțin date eronate sau incomplete;
 - b) sunt necesare documente sau informații suplimentare pentru efectuarea unei evaluări de risc complete a solicitantului;
 - c) sunt necesare documente sau informații suplimentare pentru a evalua corespunderea solicitantului cu cerințele stabilite de legislație, prezentele Reguli sau procedurile DCU.
- (8) DCU refuză acordarea calității de participant dacă este întrunită cel puțin una din următoarele condiții:
- a) solicitantul nu este o entitate stabilită de alin.(1) și/sau nu întrunește alte cerințe stabilite de prezentele Reguli;
 - b) solicitantul nu a prezentat în totalitate documentele stabilite de alin.(2), sau acestea conțin date incomplete sau eronate;
 - c) conform evaluărilor efectuate de DCU, solicitantul nu întrunește criteriile de risc.
- (9) Decizia privind refuzul de acordare a calității de participant va conține motivele de refuz.

Art.20. Inițierea activității în calitate de participant

- (1) După emiterea deciziei privind acordarea calității de participant:
- a) DCU comunică în scris solicitantului despre acordarea calității de participant și va notifica în scris BNM, în termen de o zi lucrătoare de la data emiterii deciziei;
 - b) DCU va notifica în scris CNPF, în termen de o zi lucrătoare de la data emiterii deciziei - în cazul entităților stabilite de Art.19 alin.(1) pct.2) și 3);
 - c) DCU va alocă pentru utilizatorii desemnați de către Participant coduri și parole de acces în Sistemul DCU, precum și va furniza aplicația client necesară pentru accesarea Sistemului DCU;
 - d) Comitetul executiv va stabili data începerii operațiunilor în cadrul Sistemului DCU pentru respectivul participant, care va fi comunicată acestuia;
 - e) participantul va asigura instituirea canalelor de acces a participantului în Sistemul DCU;
 - f) DCU și participantul vor asigura de comun efectuarea testărilor privind accesul participantului în Sistemul DCU, conform agendei și cerințelor tehnice ale DCU.
- (2) Solicitantul obține dreptul de a iniția activitatea în calitate de participant de la data în care sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:
- a) este emisă decizia Comitetului executiv privind acordarea calității de participant;
 - b) este încheiat contractul de participant;
 - c) cel puțin doi reprezentanți ai participantului au fost autorizați în calitate de utilizatori ai Sistemului DCU;
 - d) sunt instituite canale de acces a participantului în Sistemul DCU;
 - e) participantul deține cont de decontare în SAPI sau are desemnat un agent de plată conform prevederilor stabilite de Art.28;
 - f) de către DCU au fost validate teste privind accesul participantului în Sistemul DCU.

⁷ Capitolele X și XI Partea Specială din Codul Penal.

- (3) Cel târziu a doua zi lucrătoare de la data în care sunt îndeplinite cumulativ condițiile stabilite de alin.(2), DCU publică un aviz pe pagina web proprie privind acordarea calității de participant și dreptul acestuia de a iniția activitatea.
- (4) Dacă actele normative ale BNM nu prevăd un alt termen⁸, în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare de la data emiterii deciziei privind acordarea calității de participant, participantul este obligat să asigure segregarea individuală a clienților săi în Sistemul DCU. Segregarea individuală a clienților este efectuată prin transferul valorilor mobiliare deținute de clienții participantului din contul omnibus în conturile investitorilor.

Art.21. Rolurile deținute în Sistemul DCU de către participant

- (1) Drepturile și obligațiile participantului în raport cu DCU, clienții participantului și alte entități derivă din rolul pe care îl deține participantul în Sistemul DCU.
- (2) Participanții pot deține unul sau mai multe dintre următoarele roluri în Sistemul DCU:
 - a) operator de cont - este în drept să deschidă și să administreze conturi de valori mobiliare și introduce ordine de transfer în Sistemul DCU în privința acestora;
 - b) agent de decontare - este în drept să pună la dispoziția clienților săi conturi de valori mobiliare (conturi ale investitorului), prin care în Sistemul DCU sunt decontate ordinele de transfer a valorilor mobiliare ale clienților săi;
 - c) agent de plată - este în drept să pună la dispoziția clienților săi conturi de mijloace bănești, prin care sunt decontate ordine de plată privind operațiunile efectuate în Sistemul DCU;
 - d) agent al emitentului - este în drept să reprezinte emitentul în raport cu DCU, să îndeplinească din numele emitentului una sau mai multe dintre obligațiile și activitățile stabilite de prezentele Reguli și procedurile DCU în privința emitentului;
 - e) depozitar central străin - este în drept să dețină calitatea de operator de cont, agent de decontare, agent de decontare și/sau agent al emitentului în privința clienților săi.
- (3) Participantul este responsabil de faptul dacă rolul pe care îl deține în Sistemul DCU și drepturile pe care le obține în virtutea acestui rol corespund licenței/autorizației eliberată de autoritatea competentă.
- (4) Rolurile pot fi deținute de participanți după cum urmează:
 - a) rolul de operator de cont poate fi deținut de orice participant al DCU;
 - b) rolul de agent de decontare poate fi deținut de orice bancă sau societate de investiții, care, în temeiul licenței deținute, este în drept să pună la dispoziția clienților săi conturi de valori mobiliare;
 - c) rolul de agent de plată poate fi deținut de banca care deține cont de decontare în SAPI;
 - d) rolul de agent al emitentului poate fi deținut de BNM, orice bancă sau societate de investiții care este participant al DCU;
 - e) rolul de depozitar central străin poate fi deținut de depozitar central, contraparte centrală, agent de decontare, casă de compensare (clearing) sau operator de sistem din alt stat, autorizată în mod corespunzător de autoritatea competentă din statul în cauză.
- (5) Participantul care deține rolul de agent de decontare este implicit și operator de cont în privința conturilor clienților săi.
- (6) Participantul este în drept:
 - a) să obțină unul sau mai multe dintre rolurile stabilite de alin.(2), în temeiul cererii adresate DCU, depuse la obținerea calității de participant sau în orice moment după obținerea acesteia;
 - b) să solicite retragerea unuia sau mai multor dintre rolurile stabilite de alin.(2), în temeiul cererii adresate DCU, depuse în orice moment după obținerea acesteia, cu condiția că este respectat alin.(7).
- (7) Participantul este obligat să dețină cel puțin unul dintre rolurile stabilite de alin.(2).

Art.22. Obligațiile participantului

- (1) Participantul este obligat:

⁸ A se vedea Regulamentul privind condițiile de acordare, suspendare și retragere a calității de participant la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare, aprobat prin Hotărârea BNM nr.159/2018.

- a) să respecte prevederile prezentelor Reguli și procedurilor DCU, precum și orice modificări și completări la acestea, inclusiv cele aprobate după obținerea calității de participant;
 - b) să asigure confidențialitatea și protecția datelor cu caracter personal în privința operațiunilor efectuate în cadrul Sistemului DCU;
 - c) să asigure corespunderea cu legislația a operațiunilor inițiate sau efectuate de participant prin intermediul Sistemului DCU;
 - d) să asigure introducerea în Sistemul DCU a ordinelor de transfer în conformitate cu cerințele prezentelor Reguli și indicațiile clienților, precum și să asigure introducerea corectă a datelor în Sistemul DCU, inclusiv a datelor introduse în ordinele de transfer și conturile de valori mobiliare;
 - e) să asigure evidența corectă a valorilor mobiliare proprii și ale clienților săi;
 - f) să prezinte DCU informațiile stabilite de prezentele Reguli, în vederea gestionării de către DCU a riscurilor ce țin de activitatea sa și relațiilor cu participanții DCU;
 - g) să achite către DCU plățile și comisioanele pentru serviciile prestate participantului în cauză de către DCU, precum și orice penalități în conformitate cu prezentele Reguli și actele stabilite de Art.89 alin.(2);
 - h) să informeze DCU în cazul modificării datelor prezentate anterior către DCU conform cerințelor prezentelor Reguli;
 - i) să informeze imediat DCU, la adresa email stabilită de DCU, despre orice erori în datele introduse de participant în Sistemul DCU, inclusiv a datelor din ordinele de transfer sau datelor privind conturile de valori mobiliare;
 - j) să informeze imediat DCU despre orice întreruperi sau incidente în sistemele participantului, precum și despre orice circumstanțe care pot duce la incapacitatea de plată și de livrare a valorilor mobiliare, și/sau la insolabilitatea participantului DCU;
 - k) să asigure segregarea și evidența clienților săi, în conformitate cu Art.20 alin.(4) și Art.50;
 - l) să asigure înlăturarea încălcărilor prezentelor Reguli, conform avertismentelor expediate de DCU.
- (2) Orice operațiune efectuată în Sistemul DCU de un participant în numele clientului său, trebuie să fie bazată pe un contract, dispoziție sau ordin de transfer și/sau orice alt act juridic, conform legislației, care îi acordă participantului împuternicirile necesare.

Art.23. Suspendarea calității de participant

- (1) Suspendarea calității de participant de către DCU poate avea loc în următoarele cazuri:
- a) la cererea participantului (cu indicarea motivului), cu specificarea datei de la care se dorește suspendarea calității de participant;
 - b) urmare a încălcării de către participant a prevederilor Regulamentului privind condițiile de acordare, suspendare și retragere a calității de participant la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare (Hotărârea BNM nr.159/2018), Regulilor DCU, inclusiv a prevederilor contractului încheiat cu DCU;
 - c) neonorării de către participant a obligațiilor de achitare a serviciilor DCU sau a obligațiilor sale de decontare, stabilite în conformitate cu Regulile DCU;
 - d) în cazul constatării de către DCU, precum că participantul a prezentat către DCU documente și informații care conțin date incomplete, contradictorii, neveridice sau insuficiente;
 - e) urmare a suspendării licenței pentru entitățile stabilite de Art.19 alin.(1) pct.1)-3) sau 5);
 - f) atunci când nu sunt îndeplinite cerințele de calificare față de participanți descrise în Regulile DCU.
- (2) În cazul în care suspendarea calității de participant are loc la cererea participantului, perioada de suspendare nu poate depăși 60 de zile calendaristice de la data aplicării respectivei măsuri, cu excepția stabilită de alin.(3).
- (3) Suspendarea calității de participant se efectuează pe perioada stabilită prin decizia de suspendare, dar care nu poate fi mai mare de 3 luni, pentru înlăturarea încălcărilor. DCU va informa în scris BNM, în termen de o zi lucrătoare de la data aplicării respectivei măsuri, cu privire la suspendarea calității unui participant, cu menționarea motivelor care au stat la baza măsurii adoptate.
- (4) DCU este în drept, în orice moment după aprobarea deciziei de suspendare:
- a) să anuleze decizia de suspendare, înainte de expirarea perioadei de suspendare, în cazul în care participantul a înlăturat temeiurile care au dus la suspendare;

- b) să prelungească perioada de suspendare cu alte cel mult 3 luni, suplimentar termenului stabilit de alin.(3), în cazul în care participantul nu a înlăturat temeiurile care au dus la suspendare;
 - c) să retragă calitatea de participant, conform Art.24 alin.(1).
- (5) Din momentul suspendării calității de participant și pe întreaga perioadă de suspendare, participantului în cauză și utilizatorilor acestuia i se suspendă accesul în Sistemul DCU și dreptul de a efectua operațiuni prin intermediul Sistemului DCU.

Art.24. Retragerea calității de participant

- (1) Retragerea calității de participant poate avea loc în următoarele cazuri:
- 1) la solicitarea participantului respectiv, acesta depunând următoarele documente:
 - a) cererea de retragere a calității de participant (cu indicarea motivului), cu specificarea datei de la care se dorește încetarea calității de participant;
 - b) documentele justificative;
 - c) notificarea privind încetarea relațiilor contractuale cu DCU;
 - 2) urmare a încălcării prevederilor Regulamentului privind condițiile de acordare, suspendare și retragere a calității de participant la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare (Hotărârea BNM nr.159/2018), Regulilor DCU, inclusiv a prevederilor contractului încheiat cu DCU.
- (2) Calitatea de participant încetează la data emiterii deciziei de retragere a calității de participant sau la data indicată în decizie.
- (3) DCU va informa în scris BNM, în termen de o zi lucrătoare de la data aplicării respectivei măsuri, cu privire la retragerea calității unui participant, cu menționarea motivelor care au stat la baza măsurii adoptate.
- (4) Calitatea de participant a unei entități încetează de drept:
- a) ca efect a fuziunii, dizolvării sau divizării entității;
 - b) urmare a expirării sau anulării licenței pentru entitățile stabilite de Art.19 alin.(1) pct.1)-3) sau 5);
 - c) urmare a intrării participantului în procedura falimentului, lichidării sau a altei proceduri similare.
- (5) Retragerea calității de participant duce la rezilierea contractului de participant, conform condițiilor stabilite de Art.30 alin.(10).

Art.25. Decizia de suspendare/retragere

- (1) Decizia privind suspendarea sau retragerea calității de participant, sau privind suspendarea accesului la funcționalitățile în Sistemul DCU se aprobă de Comitetul executiv.
- (2) În termen de o zi lucrătoare de la data aprobării deciziei de suspendare/retragere, DCU:
- a) va informa în scris despre acest fapt participantul, BNM și, în cazul entităților stabilite de Art.19 alin.(1) pct.2) și 3), CNPF;
 - b) va publica informația privind suspendarea/retragerea pe pagina web a DCU.
- (3) Decizia privind suspendarea/retragerea va conține cel puțin următoarele informații:
- a) temeiul de suspendare/retragere;
 - b) data și ora de la care se aplică suspendarea/retragerea;
 - c) perioada suspendării - în cazul suspendării calității de participant și/sau accesului la funcționalitățile în Sistemul DCU.

Art.26. Consecințele suspendării/retragerii

- (1) Retragerea sau suspendarea calității de participant și/sau accesului participantului la una sau mai multe funcționalități ale Sistemului DCU:
- a) nu elimină obligația participantului de a achita plățile și comisioanele restante față de DCU, inclusiv cele pentru deținerea calității de participant pe perioada suspendării;
 - b) nu exclude dreptul DCU de a aplica alte măsuri față de participant conform legislației sau prezentelor Reguli;
 - c) nu absolvă participantul de obligația de a respecta prevederile prezentelor Reguli și procedurilor DCU;

- d) nu absolvă participantul de obligația de a livra mijloacele bănești sau valorile mobiliare, în vederea decontării operațiunilor încheiate de participantul în cauză până la suspendarea calității de participant și/sau accesului;
 - e) nu absolvă participantul de obligația de a achita clienților săi plățile recepționate de la emitenți pentru operațiunile corporative efectuate prin Sistemul DCU;
 - f) nu absolvă participantul de obligația de a returna contrapărții valorile mobiliare ce servesc ca garanții.
- (2) Pe perioada suspendării calității de participant și/sau accesului participantului la una sau mai multe funcționalități ale Sistemului DCU, se admite transferul conturilor de valori mobiliare administrate de acest participant doar cu respectarea următoarelor condiții cumulative:
- a) contul de valori mobiliare este transferat către un alt participant ale cărui drepturi nu au fost suspendate;
 - b) contul de valori mobiliare transferat se menține pe numele aceleiași persoane (titularul contului);
 - c) valorile mobiliare din contul transferat rămân în proprietatea/deținerea aceleiași persoane (titularul contului);
 - d) asupra valorilor mobiliare din contul transferat vor fi menținute toate restricțiile și grevările existente la momentul inițierii transferului;
 - e) titularul contului de valori mobiliare și-a exprimat acordul în scris privind transferul contului către un alt participant.
- (3) Transferul contului de valori mobiliare se efectuează de DCU în condițiile stabilite de alin.(2) și conform Procedurilor aplicate în cazul insolabilității participantului (Art.4 alin.(2) lit.e)).
- (4) Retragera calității de participant duce la transferul tuturor conturilor de valori mobiliare din administrarea participantului în cauză către alți participanți. În acest caz, transferul tuturor conturilor de valori mobiliare din administrarea participantului în cauză către alți participanți se face cu respectarea cumulativă a condițiilor stabilite de alin.(2).
- (5) Participantul este obligat să informeze clienții săi privind transferul conturilor de valori mobiliare conform alin.(4), în termen de cel mult 5 zile lucrătoare din momentul inițierii transferului (în cazul suspendării) sau retragerii calității de participant (în cazul retragerii).
- (6) În cazul retragerii calității de participant, participantul este responsabil de respectarea prezentelor Reguli și procedurilor DCU până la îndeplinirea completă a obligațiilor sale față de DCU.
- (7) La solicitarea contrapărților, DCU va sista operațiunile reversibile ale participantului, încheiate până la momentul retragerii calității, precum și va suspenda executarea obligațiilor corelate ale contrapărților.

Art.27. Răspunderea participanților

- (1) Participantul poartă răspundere față de DCU pentru pierderile cauzate de cel puțin una din următoarele fapte:
- a) nerespectarea legislației, prezentelor Reguli și procedurilor DCU;
 - b) furnizarea către DCU a unor informații eronate sau neveridice;
 - c) fraudă, fapte ilicite sau neglijență.
- (2) Participantul nu poartă răspundere față de DCU pentru:
- a) pierderile investiționale și morale;
 - b) pierderile cauzate de evenimente de forță majoră.
- (3) În cazul încălcării prevederilor prezentelor Reguli sau procedurilor DCU de către participant, suplimentar altor măsuri stabilite de prezentele Reguli, DCU este în drept să aplice față de participant următoarele măsuri:
- a) să expedieze în adresa participantului avertismente în vederea înlăturării încălcării;
 - b) să suspende și/sau retragă calitatea de participant conform Art.23-Art.25;
 - c) să aplice măsurile stabilite de Art.67 alin.(1).
- (4) În cazul în care încălcarea constă în neîndeplinirea unei obligații de către participant, aplicarea unei măsuri conform alin.(3) nu elimină responsabilitatea participantului de a executa obligația în cauză.

Art.28. Rolul de agent de plată

- (1) Participantul la DCU care deține cont de decontare în SAPI este în drept să obțină rolul de agent de plată în privința operațiunilor sale efectuate în Sistemul DCU.
- (2) În vederea obținerii rolului de agent de plată, participantul este obligat să încheie cu DCU și BNM (care este și administrator al SAPI) un contract privind participarea în sistemul automatizat de plăți interbancare, conform modelului stabilit de BNM (în continuare numit „**contract privind participarea în SAPI**”).
- (3) DCU va înregistra în Sistemul DCU rolul de agent de plată al participantului în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data semnării contractului privind participarea în SAPI, conform alin.(2).
- (4) Participantul deține rolul de agent de plată de la data înregistrării rolului de agent de plată de către DCU și până la data eliminării acestui rol. Eliminarea rolului de agent de plată este efectuată de DCU:
 - a) la cererea participantului;
 - b) în cazul suspendării sau retragerii calității de participant la DCU;
 - c) în cazul suspendării sau retragerii calității de participant în SAPI.
- (5) De la data înregistrării în Sistemul DCU a rolului de agent de plată al unui participant, DCU dispune de dreptul de a efectua debitarea directă a mijloacelor bănești din contul de decontare în SAPI al participantului în cauză, în conformitate cu contractul de participant și contractul privind participarea în SAPI, pentru:
 - a) operațiunile efectuate în Sistemul DCU de către participant;
 - b) plățile și comisioanele pe care participantul trebuie să le achite sau le datorează DCU.
- (6) DCU dispune de dreptul de a efectua debitarea directă a penalităților participantului față de DCU din contul de decontare în SAPI al participantului în următoarele cazuri:
 - a) dacă participantul a validat (recunoscut) penalitățile;
 - b) dacă penalitățile sunt aplicate în temeiul deciziei instanței de judecată.

Art.29. Agentul de plată al participantului care nu deține cont de decontare în SAPI

- (1) Participantul la DCU care nu deține cont de decontare în SAPI este obligat să desemneze unul sau mai mulți agenți de plată din numărul participanților care dețin acest rol conform Art.28 alin.(1).
- (2) Doar o bancă care este participant și deține rolul de agent de plată poate fi desemnată ca agent de plată pentru un alt participant.
- (3) În vederea înregistrării unui participant (participantul A) în calitate de agent de plată al unui alt participant (participantul B), în adresa DCU se depune cerere privind înregistrarea agentului de plată, conform modelului stabilit de DCU, semnată de participantul A și participantul B.
- (4) DCU asigură înregistrarea unui participant în calitate de agent de plată al unui alt participant în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data primirii documentelor stabilite de alin.(3).
- (5) Participantul (participantul A) deține calitatea de agent de plată al unui alt participant (participantul B) de la data înregistrării acestui fapt de către DCU și până la data eliminării acesteia. Eliminarea calității de agent de plată al participantului A pentru participantul B este efectuată de DCU:
 - a) la cererea participantului A;
 - b) la cererea participantului B;
 - c) în cazul suspendării sau retragerii calității de participant la DCU al participantului A;
 - d) în cazul suspendării sau retragerii calității de participant la SAPI al participantului A.
- (6) De la data înregistrării participantului (participantul A) ca agent de plată pentru un alt participant (participantul B), DCU dispune de dreptul de a efectua debitarea directă a mijloacelor bănești din contul de decontare în SAPI al participantului A, în conformitate cu contractul de participant și contractul privind participarea în SAPI, pentru:
 - a) operațiunile efectuate în Sistemul DCU de către participantul B;
 - b) plățile și comisioanele pe care participantul B trebuie să le achite sau le datorează DCU;
 - c) penalitățile pe care participantul B trebuie să le achite sau le datorează DCU, conform alin.(7).

- (7) La deținerea de către un participant (participantul A) a calității de agent de plată al unui alt participant (participantul B), DCU dispune de dreptul de a efectua debitarea directă a penalităților participantului B față de DCU din contul de decontare în SAPI al participantului A, în următoarele cazuri:
- dacă participantul B a validat (recunoscut) penalitățile;
 - dacă penalitățile sunt aplicate în temeiul deciziei instanței de judecată.
- (8) DCU nu va efectua debitarea directă a contului de decontare din SAPI al agentului de plată, conform alin.(6) și (7), în cazul în care agentul de plată informează DCU, conform Art.67 alin.(4) lit.b), că participantul nu a livrat mijloacele bănești necesare pentru executarea decontării operațiunilor cu valori mobiliare corporative.

Art.30. Relații contractuale cu participanții

- Relațiile juridice între DCU și participanți sunt guvernate de legislație, prezentele Reguli și contractul de participant.
- Contractul de participant va corespunde modelului stabilit de Anexa nr.1 la prezentele Reguli. Prin acordul părților, contractul de participant încheiat cu BNM și Ministerul Finanțelor poate conține alte prevederi decât cele din modelul stabilit de Anexa nr.1 la prezentele Reguli.
- Contractul de participant se consideră încheiat la data emiterii de către DCU a deciziei privind acordarea calității de participant, conform prevederilor stabilite de Art.19.
- Contractul de participant se încheie pe o perioadă nedeterminată.
- Pe durata valabilității contractului de participant, DCU și participantul dețin drepturile, obligațiile și responsabilitățile stabilite de contract și de prezentele Reguli.
- Suspendarea calității de participant și/sau accesului participantului la una sau mai multe funcționalități ale Sistemului DCU nu duce la suspendarea sau rezilierea contractului dintre DCU și participantul în cauză.
- Contractul de participant poate fi modificat prin acordul comun al DCU și al participantului.
- Contractul de participant poate fi reziliat:
 - la cererea participantului;
 - prin acordul comun al părților;
 - la retragerea calității de participant, conform Art.24.
- Cererea de reziliere a contractului de participant, adresată de participant către DCU, este în mod implicit și cerere de retragere a calității de participant.
- Contractul de participant se consideră reziliat la data în care sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:
 - calitatea de participant a fost retrasă;
 - a fost efectuat transferul tuturor conturilor de valori mobiliare din administrarea participantului către un alt participant, conform Art.26 alin.(4);
 - participantul și-a îndeplinit toate obligațiile sale față de DCU.

Art.31. Relații contractuale între participant și clienții săi

- Participantul este responsabil pentru relațiile sale contractuale cu clienții săi și corespunderea acestora cu legislația.
- DCU nu poartă răspundere față de participant, clienții acestuia sau orice altă persoană pentru relațiile contractuale ale participantului cu clienții săi și orice consecințe cauzate de stabilirea unor astfel de relații.

Art.32. Clauze de confidențialitate aplicate participantului

- Participantul este obligat să asigure confidențialitatea datelor și informațiilor referitoare la relațiile sale de afaceri cu DCU și Sistemul DCU, inclusiv datele din conturile de valori mobiliare (deținătorii conturilor, operațiuni, solduri, rulaje în cont etc.), precum și a documentației care conține astfel de documente și informații.

- (2) Angajații și membrii organelor de conducere ale participantului, care, în contextul atribuțiilor de serviciu, au acces la datele și informațiile stabilite de alin.(1) sunt obligați să păstreze confidențialitatea acestora și să folosească aceste date și informații doar în interes de serviciu în cadrul participantului în cauză.
- (3) Datele și informațiile stabilite de alin.(1) pot fi prezentate de participant în următoarele cazuri, potrivit prevederilor legale:
- a) la cererea clientului participantului care deține valori mobiliare, în privința operațiunilor cu valorile mobiliare deținute de acesta;
 - b) la cererea moștenitorului clientului participantului persoană fizică, în privința valorilor mobiliare deținute de persoana fizică în cauză;
 - c) la cererea succesorului clientului participantului persoană juridică, în privința valorilor mobiliare deținute de persoana juridică în cauză;
 - d) la cererea DCU, în privința operațiunilor efectuate de participant sau clientul acestuia prin intermediul Sistemului DCU, precum și în privința informațiilor și documentației ce țin de aceste operațiuni;
 - e) la cererea BNM - în contextul realizării măsurilor de supraveghere a DCU, participanților la DCU, băncilor și pieței financiare;
 - f) la cererea CNPF - în contextul realizării măsurilor de supraveghere a pieței de capital;
 - g) la cererea Ministerului Finanțelor, în privința operațiunilor și listei deținătorilor valorilor mobiliare emise de acesta;
 - h) la cererea BNM, în privința operațiunilor și listei deținătorilor de valori mobiliare emise de aceasta;
 - i) la cererea DCU, în vederea creării listei acționarilor unei societăți pe acțiuni, în cazul în care clienții participantului dețin acțiuni emise de societatea în cauză;
 - j) la cererea DCU, în vederea creării listei deținătorilor de obligațiuni emise de un emitent, în cazul în care clienții participantului dețin acțiuni emise de emitentul în cauză;
 - k) la cererea instanței de judecată - în contextul unei cauze în curs de examinare;
 - l) la cererea organului de urmărire penală - în cadrul urmăririi penale, privind cauza penală concretă, în temeiul ordonanței organului de urmărire penală și autorizației judecătorului de instrucție;
 - m) la cererea executorului judecătoresc - în vederea aplicării unei proceduri de executare , în temeiul documentului executoriu;
 - n) la cererea notarului - în contextul procedurii succesoriale;
 - o) în alte cazuri prevăzute expres de lege.
- (4) Nu constituie încălcare a clauzei de confidențialitate conform alin.(1), prezentarea de către participant a datelor și informațiilor în următoarele cazuri:
- a) prezentarea și publicarea datelor și informațiilor statistice, rapoartelor, studiilor și rating-urilor efectuate de participant;
 - b) prezentarea și publicarea datelor și informațiilor, fără dezvăluirea identității sau datelor personale ale clientului participantului;
 - c) prezentarea rapoartelor și dărilor de seamă către autoritățile publice, conform legislației;
 - d) accesul la date și informații de către angajații și membrii organelor de conducere ale participantului, în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu;
 - e) prezentarea datelor și informațiilor în vederea efectuării auditului intern și extern al participantului;
 - f) transmiterea datelor și informațiilor către alte sisteme de decontare a valorilor mobiliare, sistemele de plăți și platformele de tranzacționare, care au stabilite conexiuni cu participantul;
 - g) prezentarea datelor și informațiilor către entitățile și în cazurile stabilite de alin.(3);
 - h) prezentarea către persoane terțe sau publicarea de către entitățile stabilite de alin.(3) a datelor și informațiilor recepționate de la participant.

Art.33. Utilizatorii participantului

- (1) Participantul trebuie să dispună de cel puțin doi reprezentanți, autorizați de DCU în calitate de utilizatori ai Sistemului DCU (în continuare numiți „utilizator”).
- (2) DCU autorizează reprezentantul participantului în calitate de utilizator al Sistemului DCU, în temeiul cererii depuse de participant, în termen de cel mult:

- a) 30 zile calendaristice de la data depunerii cererii - dacă autorizarea reprezentantului are loc concomitent cu acordarea calității de participant;
 - b) 5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii - dacă autorizarea reprezentantului are loc după acordarea calității de participant.
- (3) DCU refuză autorizarea unui reprezentant al participantului în calitate de utilizator sau retrace calitatea, dacă aceasta i-a fost acordată anterior reprezentantului, în cazul în care:
- a) reprezentantul nu corespunde cerințelor stabilite de Art.19 alin.(4) lit.a) și c);
 - b) reprezentantului i-au fost aplicate restricții privind desfășurarea activității pe piața financiară prin decizia BNM, CNPF, instanței de judecată sau altor autorități competente;
 - c) participantului i-a fost suspendată sau retrasă calitatea de participant.
- (4) Participantul este obligat:
- a) să asigure, sub propria răspundere, că reprezentanții înaintați pentru a fi desemnați în calitate de utilizatori corespund cerințelor stabilite de Art.19 alin.(4) lit.a) și c);
 - b) să asigure segregarea funcțiilor operaționale și de autorizare între utilizatorii săi;
 - c) să participe la măsurile de reconciliere, realizate de DCU, în vederea verificării și confirmării utilizatorilor;
 - d) să ceară DCU retragerea calității de utilizator, cel târziu la data în care are loc un astfel de eveniment, în cazul în care:
 - 1) reprezentantul nu corespunde cerințelor stabilite de Art.19 alin.(4) lit.a) și c);
 - 2) reprezentantul nu mai desfășoară, din numele participantului, operațiuni în cadrul Sistemului DCU, ca urmare a disponibilizării, trecerii într-o altă funcție, rezilierii contractului dintre participant și reprezentantul său sau din orice altă cauză.
- (5) DCU retrage calitatea de utilizator în termen de cel mult o zi:
- a) de la data la care DCU constată situațiile stabilite de (3) lit.a)-c);
 - b) de la data la care participantul depune cererea stabilită de alin.(4) lit.d).

Capitolul IV. Înregistrarea valorilor mobiliare și emitentului

Art.34. Prevederi generale privind înregistrarea valorilor mobiliare

- (1) DCU efectuează înregistrarea inițială a valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont (în continuare numită „**înregistrarea valorilor mobiliare**”) și asigură prestarea serviciilor legate de o emisiune nouă în conformitate cu legislația, prezentele Reguli și procedurile DCU, în cazul în care sunt întrunite cumulativ următoarele cerințe:
- a) valorile mobiliare supuse înregistrării corespund tipurilor de valori mobiliare stabilite de Art.3 alin.(5);
 - b) conform legislației, emitentul este în drept să emită valorile mobiliare supuse înregistrării;
 - c) valorile mobiliare supuse înregistrării sunt emise în formă dematerializată, sunt transferabile și fungibile;
 - d) valorile mobiliare corporative, până la înregistrarea la DCU, au fost înregistrate de CNPF, în modul stabilit de legislație.
- (2) Înregistrarea valorilor mobiliare se efectuează în formă de înscriere în cont în Sistemul DCU. Până la înregistrarea valorilor mobiliare conform prezentului articol, valorile mobiliare nu pot fi decontate și nu pot constitui obiectul unei alte operațiuni în Sistemul DCU.
- (3) Înregistrarea valorilor mobiliare în Sistemul DCU se efectuează în următoarele două modalități:
- a) înregistrarea inițială a tuturor valorilor mobiliare cu același cod ISIN (în continuare numită „**înregistrarea valorilor mobiliare**”) - se efectuează în cazul în care valorile mobiliare nu au fost înregistrate anterior în cadrul unui alt depozitar central sau unei societăți de registru; în acest caz, DCU acționează în calitate de depozitar al emitentului;
 - b) înregistrarea în custodie unui anumit număr de valori mobiliare cu același cod ISIN, atribuit anterior de către altă entitate decât DCU, depozitate pe numele DCU în alte sisteme de evidență (în continuare numită „**înregistrarea în custodie**”) - se efectuează în cazul în care înregistrarea inițială sub formă de înscriere în cont a tuturor valorilor mobiliare cu același cod ISIN a fost efectuată în cadrul unui alt depozitar central sau unei societăți de registru, iar în

Sistemul DCU este înregistrat un anumit număr de valori mobiliare, deținute de unul sau mai mulți deținători de valori mobiliare; în acest caz, DCU acționează în calitate de depozitar al investitorului.

Art.35. Înregistrarea valorilor mobiliare

- (1) Înregistrarea valorilor mobiliare se efectuează la cererea emitentului, agentul emitentului sau unei alte entități autorizate.
- (2) În vederea înregistrării valorilor mobiliare corporative, entitatea stabilită de alin.(1) prezintă DCU următoarele documente:
 - a) cerere, conform modelului stabilit de DCU și publicat pe pagina web oficială a DCU;
 - b) copia Certificatului înregistrării de stat a valorilor mobiliare, emis de CNPF;
 - c) copia hotărârii privind emisiunea valorilor mobiliare, emise de CNPF;
 - d) lista subscriitorilor la valorile mobiliare.
- (3) În cazul valorilor mobiliare emise de BNM și Ministerul Finanțelor, înregistrarea valorilor mobiliare se efectuează în temeiul cererii emitentului sau în temeiul rezultatelor privind tranzacționarea valorilor mobiliare pe piața primară, conform datelor prezentate de BNM.
- (4) DCU efectuează înregistrarea valorilor mobiliare în termen de:
 - a) în cazul valorilor mobiliare emise de BNM și Ministerul Finanțelor - în termen de cel mult o zi lucrătoare de la data recepționării de DCU a documentelor sau datelor stabilite de alin.(3). În cazul licitațiilor de plasare a valorilor mobiliare emise de BNM și Ministerul Finanțelor, care urmează a fi desfășurate în mod urgent, DCU efectuează înregistrarea valorilor mobiliare la data recepționării documentelor sau datelor stabilite de alin.(3)
 - b) în cazul valorilor mobiliare corporative - în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data recepționării de DCU a documentelor stabilite de alin.(2).
- (5) DCU refuză înregistrarea valorilor mobiliare în următoarele cazuri:
 - a) nu sunt respectate cerințele stabilite de Art.34 alin.(1);
 - b) nu au fost depuse toate documentele sau datele stabilite, după caz, de alin.(2) sau (3);
 - c) documentele depuse nu corespund legislației și/sau conțin date eronate;
 - d) persoana care solicită înregistrarea valorilor mobiliare și/sau care a semnat documentele prezentate DCU nu deține împuternicirile necesare.
- (6) Înregistrarea valorilor mobiliare nu constituie o garanție în privința respectării de către emitent a cerințelor stabilite de legislația cu privire la emisiunea valorilor mobiliare. DCU nu este responsabil pentru respectarea de către emitent a cerințelor stabilite de legislația cu privire la emisiunea valorilor mobiliare.

Art.36. Alocarea codului ISIN de către DCU

- (1) La înregistrarea valorilor mobiliare, DCU alocă emisiunii de valori mobiliare un cod ISIN, în conformitate cu standardul internațional ISO 6166 și procedurile DCU, care identifică în mod unic emisiunea respectivă de valori mobiliare, în cadrul unei singure clase (pentru valorile mobiliare corporative).
- (2) Codul ISIN poate fi folosit în modul stabilit de legislație și prezentele Reguli, și cu respectarea următoarelor cerințe:
 - a) emitentul este în drept să informeze publicul despre alocarea codului ISIN pentru valorile mobiliare, să folosească codul ISIN în cadrul activităților sale de ținere a evidenței financiare și rapoartelor financiare, să prezinte și să aplice codul ISIN în cadrul platformelor de tranzacționare la care sunt admise valorile mobiliare ale emitentului;
 - b) sistemele de plăți și/sau de decontare, și platformele de tranzacționare sunt în drept să folosească codurile ISIN alocate de către DCU, în cadrul activității sale.

Art.37. Particularități privind înregistrarea valorilor mobiliare emise anterior

- (1) Prin derogare de la Art.35 și Art.36:
 - a) valorile mobiliare emise de BNM și Ministerul Finanțelor până la data de 31 iulie 2018 și aflate în circulație conform situației la data de 31 iulie 2018 se înregistrează în conturile proprii sau

omnibus ale participanților prin transferul acestora în Sistemul DCU din Sistemul de înscrieri în conturi, gestionat de BNM;

- b) valorile mobiliare emise de societățile pe acțiuni până la data de 1 mai 2019 și aflate în circulație conform situației la data de 1 mai 2019 se înregistrează în conturile de valori mobiliare deschise în Sistemul DCU prin transferul informațiilor din sistemul societăților de registru, conform art.46 alin.(4) din Legea nr.234/2016.
- (2) În cazul înregistrării valorilor mobiliare emise anterior, conform alin.(1), în Sistemul DCU se mențin codurile ISIN și caracteristicile valorilor mobiliare în cauză.

Art.38. Înregistrarea modificărilor privind valorile mobiliare

- (1) DCU înregistrează orice modificări privind valorile mobiliare înregistrate anterior în Sistemul DCU, inclusiv în cazul modificării datelor de identificare a emitentului, cu sau fără modificarea codului ISIN, restructurării emisiunii de valori mobiliare, consolidării, fracționării, convertirii sau anulării valorilor mobiliare înregistrate anterior de DCU.
- (2) Prevederile Art.35 se aplică *mutatis mutandis* la înregistrarea modificărilor privind valorile mobiliare, cu excepția stabilită de alin.(3).
- (3) La înregistrarea modificărilor privind valorile mobiliare corporative, lista subscriitorilor/deținătorilor de valori mobiliare se prezintă doar în cazul în care modificările privind valorile mobiliare afectează structura deținătorilor de valori mobiliare și/sau numărul de valori mobiliare deținute de aceștia.

Art.39. Înregistrarea emitentului

- (1) La prima înregistrare a valorilor mobiliare emise de un emitent, DCU efectuează înregistrarea emitentului în Sistemul DCU.
- (2) În vederea înregistrării în Sistemul DCU, emitentul, agentul emitentului sau altă entitate autorizată prezintă cererea, conform modelului stabilit de DCU.
- (3) DCU înregistrează emitentul în Sistemul DCU în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii de entitățile stabilite de alin.(2).
- (4) Nu este necesară depunerea unei cereri de înregistrare a emitentului în Sistemul DCU:
 - a) în cazul emitenților a căror valori mobiliare sunt înregistrate în Sistemul DCU conform Art.37 alin.(1);
 - b) în cazul emitenților a căror valori mobiliare sunt depozitate în Sistemul DCU conform prevederilor din Capitolul V.

Art.40. Obligațiile și răspunderea emitentului

- (1) Emitentul este obligat:
 - a) să respecte prevederile prezentelor Reguli și procedurilor DCU;
 - b) să prezinte către DCU date veridice și complete privind emitentul și valorile mobiliare emise de acesta;
 - c) să informeze DCU despre modificarea datelor referitoare la emitent și valorile mobiliare emise de acesta, conform Art.38;
 - d) să prezinte DCU, la cererea acestuia, deciziile organelor de conducere ale emitentului referitoare la emisiunile de valori mobiliare și operațiunile corporative;
 - e) să achite către DCU plățile și comisioanele pentru serviciile prestate emitentului în cauză de către DCU, în conformitate cu prezentele Reguli și actele stabilite de Art.89 alin.(2).
- (2) Emitentul poartă răspundere față de DCU pentru pierderile cauzate de următoarele fapte:
 - a) nerespectarea legislației, prezentelor Reguli și procedurilor DCU;
 - b) furnizarea către DCU a unor informații eronate sau neveridice;
 - c) fraudă, fapte ilicite sau neglijență în privința valorilor mobiliare sau documentelor prezentate DCU referitoare la acestea;
 - d) faptele stabilite de lit.a)-c), comise de agentul emitentului sau alt reprezentant al emitentului în vederea reprezentării emitentului.
- (3) Emitentul nu poartă răspundere față de DCU pentru:

- a) pierderile investiționale, morale, de reputație și de imagine cauzate DCU;
- b) pierderile cauzate de evenimente de forță majoră.

Art.41. Agentul emitentului

- (1) Emitentul este în drept să desemneze un participant în calitate de agent al emitentului și să-l autorizeze să reprezinte emitentul în raport cu DCU, să îndeplinească din numele emitentului una sau mai multe dintre obligațiile stabilite de Art.40 alin.(1) și/sau alte activități stabilite de prezentele Reguli sau procedurile DCU în privința emitentului.
- (2) În vederea înregistrării unui participant în calitate de agent al emitentului, emitentul sau participantul care urmează să dețină calitatea de agent al acestuia va depune în adresa DCU o cerere privind desemnarea agentului emitentului, conform modelului stabilit de DCU.
- (3) DCU asigură înregistrarea în Sistemul DCU a participantului în calitate de agent al emitentului în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data primirii cererii.
- (4) Participantul obține dreptul de a efectua operațiuni în Sistemul DCU, din numele emitentului, de la data înregistrării acestuia în calitate de agent al emitentului în Sistemul DCU.
- (5) Emitentul este în drept în orice moment să substituie agentul emitentului sau să retragă împuternicirile acestuia.
- (6) Desemnarea unui agent al emitentului conform prezentului articol nu exclude dreptul emitentului de a interacționa cu DCU în mod direct sau prin intermediul reprezentanților desemnați de emitent.

Art.42. Agentul de plată al emitentului

- (1) În cazul în care decontarea operațiunilor corporative ale emitentului este efectuată în Sistemul DCU:
 - a) operațiunile corporative ale emitentului sunt efectuate în Sistemul DCU prin contul de decontare în SAPI al emitentului - în cazul în care emitentul deține cont de decontare în SAPI;
 - b) emitentul este obligat să desemneze un agent de plată, dacă emitentul nu deține rolul de agent de plată și/sau nu dispune de cont de decontare în SAPI.
- (2) Prevederile Art.29 alin.(2)-(5) se aplică *mutatis mutandis* în privința agentului de plată al emitentului.
- (3) De la data la care în Sistemul DCU este înregistrat contul de decontare în SAPI al emitentului, DCU dispune de dreptul de a efectua debitarea directă a mijloacelor bănești din contul de decontare în SAPI al emitentului, în conformitate cu contractul privind participarea în SAPI:
 - a) pentru operațiunile corporative ale emitentului, efectuate în Sistemul DCU;
 - b) pentru plățile și comisioanele pe care emitentul trebuie să le achite sau le datorează DCU.
- (4) De la data înregistrării participantului ca agent de plată al unui emitent, DCU dispune de dreptul de a efectua debitarea directă a mijloacelor bănești din contul de decontare în SAPI al participantului, în conformitate cu contractul de participant și contractul privind participarea în SAPI:
 - a) pentru operațiunile corporative efectuate în SAPI de către emitent;
 - b) pentru plățile și comisioanele pe care emitentul trebuie să le achite sau le datorează DCU.
- (5) DCU dispune de dreptul de a efectua debitarea directă a penalităților emitentului față de DCU, din contul de mijloace bănești al entităților stabilite, după caz, alin. (3) sau (4), în următoarele cazuri:
 - a) dacă emitentul a validat (recunoscut) penalitățile;
 - b) dacă penalitățile sunt aplicate în temeiul deciziei instanței de judecată.
- (6) DCU nu va efectua debitarea directă a contului de decontare în SAPI al agentului de plată, conform alin.(4) și (5), în cazul în care agentul de plată informează DCU, conform Art.67 alin.(4) lit.b), că emitentul nu a livrat mijloacele bănești necesare pentru executarea decontării operațiunilor cu valori mobiliare corporative.

Art.43. Relații contractuale cu emitentul

- (1) Înregistrarea valorilor mobiliare și a emitentului în Sistemul DCU și prestarea serviciilor de ținere a evidenței acționarilor și deținătorilor de valori mobiliare este efectuată de DCU în temeiul legii și nu necesită încheierea unui contract cu emitentul.

- (2) În cazul în care decontarea operațiunilor corporative ale emitentului este efectuată în Sistemul DCU, emitentul este obligat să încheie:
 - a) cu DCU - contract privind decontarea operațiunilor corporative ale emitentului în Sistemul DCU (în continuare numit „**contract privind decontarea operațiunilor corporative**”);
 - b) cu DCU și BNM - contract privind participarea în sistemul automatizat de plăți interbancare, (în continuare numit „**contract privind participarea în SAPI**”), conform modelului stabilit de BNM - în cazul în care emitentul deține cont de decontare în SAPI.
- (3) Contractul privind decontarea operațiunilor corporative va corespunde modelului stabilit de Anexa nr.2 la prezentele Reguli. Prin acordul părților, contractul încheiat cu BNM și Ministerul Finanțelor poate conține alte prevederi decât cele din modelul stabilit de Anexa nr.2 la prezentele Reguli.
- (4) Contractul privind decontarea operațiunilor corporative se consideră încheiat la data semnării acestuia de către părți.
- (5) Contractul privind decontarea operațiunilor corporative se încheie pe o perioadă nedeterminată, dacă contractul nu prevede altfel.
- (6) Pe durata valabilității contractului privind decontarea operațiunilor corporative, DCU și emitentul dețin drepturile, obligațiile și responsabilitățile stabilite de contract și de prezentele Reguli.
- (7) Contractul privind decontarea operațiunilor corporative poate fi modificat prin acordul comun al DCU și al emitentului.
- (8) Contractul privind decontarea operațiunilor corporative poate fi reziliat:
 - a) la cererea emitentului;
 - b) prin acordul comun al părților;
 - c) la încălcarea de către emitent a prevederilor prezentelor Reguli.
- (9) Contractul privind decontarea operațiunilor corporative se consideră reziliat, conform alin.(8), la data în care sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:
 - a) au fost efectuate toate decontările pentru operațiunile corporative ale emitentului care urmează a fi efectuate prin Sistemul DCU;
 - b) emitentul și-a îndeplinit toate obligațiile sale față de DCU.

Capitolul V. Înregistrarea în custodie și retragerea valorilor mobiliare înregistrate

Art.44. Înregistrarea în custodie, dacă evidența este ținută de o societate de registru

- (1) Prevederile stabilite de prezentul articol se aplică la înregistrarea în custodie a valorilor mobiliare a căror evidență este ținută de o societate de registru.
- (2) Înregistrarea în custodie a valorilor mobiliare se efectuează prin creditarea cu un anumit număr de valori mobiliare a contului propriu al participantului sau contului investitorului al clientului unui participant, cu transmiterea valorilor mobiliare în custodia participantului în cauză.
- (3) Înregistrarea în custodie a valorilor mobiliare se efectuează la inițiativa deținătorului de valori mobiliare, în temeiul cererii participantului care reprezintă interesele deținătorului în cauză.
- (4) Participantul va solicita DCU să efectueze înregistrarea în custodie a valorilor mobiliare doar în cazul în care sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:
 - a) participantul deține rolul de agent de decontare;
 - b) participantul are încheiat cu deținătorul valorilor mobiliare contractul respectiv, care îi permite participantului să acționeze în numele și/sau interesul deținătorului de valori mobiliare;
 - c) în sistemul societăților de registru este efectuată înscrierea potrivit căreia evidența valorilor mobiliare înregistrate în custodie este efectuată de DCU;
 - d) participantul a prezentat DCU actele stabilite de alin.(5);
- (5) În vederea înregistrării în custodie a valorilor mobiliare, participantul care reprezintă interesele deținătorului de valori mobiliare va întreprinde următoarele măsuri:

- a) va prezenta DCU dispoziția de transmitere, perfectată de participant în vederea trecerii evidenței valorilor mobiliare la DCU (participantul este responsabil pentru perfectarea dispoziției de transmitere în vederea depozitării valorilor mobiliare la DCU și, în caz de necesitate, pentru autorizarea semnăturii deținătorului de valori mobiliare, în conformitate cu cerințele legislației);
 - b) după semnarea dispoziției de transmitere de către DCU, participantul o va prezenta societății de registru în vederea trecerii evidenței valorilor mobiliare la DCU;
 - c) după efectuarea înregistrărilor necesare de către societatea de registru, participantul va prezenta DCU cerere de înregistrare în custodie, conform modelului stabilit de DCU, și extrasul din registru, emis de societatea de registru, care confirmă că evidența valorilor mobiliare este efectuată de DCU.
- (6) DCU efectuează înregistrarea în custodie a valorilor mobiliare în Sistemul DCU în termen de cel mult 2 zile lucrătoare după recepționarea cererii de înregistrare în custodie și a extrasului din registru, emis de societatea de registru, potrivit căruia evidența valorilor mobiliare este efectuată de DCU.

Art.45. Retragerea valorilor mobiliare înregistrate în custodie

- (1) Retragerea valorilor mobiliare înregistrate în custodie se efectuează la inițiativa deținătorului de valori mobiliare, în temeiul cererii participantului care reprezintă interesele deținătorului în cauză.
- (2) Retragerea valorilor mobiliare înregistrate în custodie se efectuează doar în cazul în care în sistemul societăților de registru este efectuată înscrierea potrivit căreia valorile mobiliare sunt retrase din evidența DCU și sunt transmise în evidența societății de registru.
- (3) În vederea retragerii valorilor mobiliare depozitate la DCU, participantul care reprezintă interesele deținătorului de valori mobiliare va întreprinde următoarele măsuri:
 - a) va prezenta DCU dispoziția de transmitere, perfectată de participant în vederea retragerii valorilor mobiliare depozitate la DCU (participantul este responsabil pentru perfectarea dispoziției de transfer în vederea retragerii valorilor mobiliare depozitate la DCU și, în caz de necesitate, pentru certificarea semnăturii deținătorului de valori mobiliare, în conformitate cu cerințele legislației);
 - b) după semnarea dispoziției de transmitere de către DCU, participantul o va prezenta societății de registru în vederea retragerii valorilor mobiliare depozitate la DCU;
 - c) după efectuarea înregistrărilor necesare de către societatea de registru, participantul va prezenta DCU cerere privind retragerea valorilor mobiliare depozitate la DCU, conform modelului stabilit de DCU, și extrasul din registru, emis de societatea de registru, care confirmă că valorile mobiliare sunt retrase de la DCU și transmise pe numele deținătorului de valori mobiliare.
- (4) DCU efectuează retragerea valorilor mobiliare depozitate la DCU în termen de cel mult 2 zile lucrătoare după recepționarea cererii privind retragerea valorilor mobiliare depozitate la DCU și a extrasului din registru, emis de societatea de registru, potrivit căruia valorile mobiliare sunt retrase de la DCU și transmise pe numele deținătorului de valori mobiliare.

Art.46. Înregistrarea în custodie, dacă evidența este ținută de un alt depozitar central

- (1) Înregistrarea în custodie a valorilor mobiliare a căror evidență este ținută de un alt depozitar central este efectuată în conformitate cu contractul încheiat între DCU și depozitarul central în cauză.
- (2) Retragerea valorilor mobiliare înregistrate în custodie, în cazul în care evidența acestora este ținută de un alt depozitar, este efectuată în conformitate cu contractul încheiat între DCU și depozitarul central în cauză.

Capitolul VI. Deschiderea și administrarea conturilor de valori mobiliare

Art.47. Prevederi generale privind conturile de valori mobiliare

- (1) DCU deschide și menține conturi de valori mobiliare în formă electronică, în cadrul Sistemului DCU.

- (2) Contul de valori mobiliare este utilizat pentru evidența drepturilor asupra valorilor mobiliare, ca urmare a creditării sau debitării contului de valori mobiliare. Restricțiile aplicate asupra valorilor mobiliare sunt introduse în înscrisurile (sub-balanța) privind contul de valori mobiliare.
- (3) DCU deschide următoarele tipuri de conturi de valori mobiliare:
 - a) cont individual - cont deschis pe numele unei persoane fizice sau juridice (deținătorul contului), în care se ține evidența drepturilor asupra valorilor mobiliare ale persoanei în cauză;
 - b) cont omnibus - cont de valori mobiliare deschis pe numele participantului, în care se ține evidența valorilor mobiliare deținute de clienții participantului, fără identificarea acestor clienți în cadrul Sistemului DCU (segregare de tip omnibus a clienților);
 - c) cont al emitentului - cont deschis pe numele unui emitent de valori mobiliare, în care se efectuează înregistrarea inițială a valorilor mobiliare, emise de emitentul în cauză.
- (4) În vederea asigurării evidenței corecte a valorilor mobiliare, efectuării operațiunilor în Sistemul DCU și executării măsurilor de reconciliere și control, în Sistemul DCU sunt menținute conturi analitice (tehnice).
- (5) Contul de valori mobiliare este considerat deschis după executarea tuturor procedurilor de înregistrare a acestuia în Sistemul DCU.
- (6) Fiecare cont deschis în Sistemul DCU conține un identificator (număr de identificare) unic.
- (7) Modificarea datelor privind contul de valori mobiliare de către DCU sau de operatorul de cont se permite doar în măsura în care este necesară modificarea informațiilor privind deținătorul contului de valori mobiliare. Se interzice substituirea unei persoane care este titular al unui cont de valori mobiliare cu o altă persoană, cu menținerea aceluiași număr de cont.

Art.48. Conturi individuale

- (1) Contul individual poate fi de trei tipuri:
 - a) cont propriu - cont de valori mobiliare deschis pe numele unui participant, în care sunt înregistrate valorile mobiliare deținute de participantul în cauză;
 - b) cont al investitorului - cont de valori mobiliare deschis pe numele unui deținător de valori mobiliare, care este client al unui participant, în care sunt înregistrate valorile mobiliare deținute de deținătorul în cauză;
 - c) cont de registru - cont de valori mobiliare deschis pe numele unui deținător de valori, care nu este client al unui participant, în care sunt înregistrate valorile mobiliare deținute de deținătorul în cauză.
- (2) Contul propriu este deschis doar participanților și DCU. Un participant/DCU poate deține unul sau mai multe conturi proprii.
- (3) Contul investitorului și contul de registru este deschis oricărei persoane juridice sau fizice cu capacitate de exercițiu.

Art.49. Drepturi și restricții asupra valorilor mobiliare

- (1) Dacă legislația nu prevede altfel, la stabilirea drepturilor și restricțiilor asupra valorilor mobiliare ca urmare a efectuării unei operațiuni în Sistemul DCU, sunt aplicate următoarele reguli:
 - a) dreptul de proprietate asupra valorilor mobiliare apare în momentul creditării contului individual de valori mobiliare;
 - b) dreptul de proprietate asupra valorilor mobiliare este transmis în momentul debitării contului individual de valori mobiliare;
 - c) restricția privind dreptul asupra valorilor mobiliare deținute de o persoană apare în momentul trecerii valorilor mobiliare în sub-balanța cu restricția aplicată la contul individual de valori mobiliare;
 - d) restricția privind dreptul asupra valorilor mobiliare deținute de o persoană este eliminată în momentul retragerii din sub-balanța cu restricția aplicată la contul individual de valori mobiliare.
- (2) În cazul în care evidența valorilor mobiliare este dusă în cadrul sistemelor și registrelor interne ale participantului („*lower tier security accounts*”), transferul dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare are loc în conformitate cu legislația și contractul încheiat între participant și clientul său.

- (3) Transferul dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare și aplicarea restricțiilor în privința drepturilor asupra valorilor mobiliare se efectuează prin intermediul instrucțiunilor indicate în ordinul de transfer introdus în Sistemul DCU de operatorul contului sau de DCU.
- (4) Participantul care administrează conturile de valori mobiliare din numele clienților săi poartă răspundere pentru ținerea evidenței drepturilor de proprietate ale clienților săi asupra valorilor mobiliare. Participantul este responsabil pentru ținerea evidenței drepturilor de proprietate asupra valorilor mobiliare pe care le deține în conturi proprii.

Art.50. Segregarea clienților participantului

- (1) În cadrul DCU, deschiderea și administrarea conturilor individuale de valori mobiliare și evidența drepturilor asupra valorilor mobiliare se efectuează la nivel superior („*top tier security accounts*”), prin intermediul conturilor create în Sistemul DCU, cu segregarea individuală a clienților.
- (2) Prin derogare de la alin.(1), în Sistemul DCU pot fi deschise conturi omnibus, cu segregarea de tip omnibus a clienților, în următoarele cazuri:
 - a) pentru participantul care deține licență de societate de investiții, în vederea decontării tranzacțiilor încheiate pe o piață reglementată sau MTF, conform Art.68;
 - b) pentru participantul care deține licență de societate de investiții sau alte entități, dacă în momentul transferului datelor din sistemele societăților de registru și sistemul DNVM în Sistemul DCU, conform art.46 alin.(4) din Legea nr.234/2016, participantul în cauză deține în custodie valorile mobiliare ale clienților săi - în acest caz, participantul va asigura segregarea individuală a clienților conform cerințelor din Art.20 alin.(4);
 - c) pentru DNVM, dacă în momentul transferului datelor din Sistemul DNVM în Sistemul DCU, conform art.46 alin.(13) din Legea nr.234/2016, DNVM deține pe conturile depozitare solduri de valori mobiliare neretrase din custodie conform Hotărârii CNPF nr.11/6 din 18.03.2019;
 - d) pentru depozitarul central străin, care are conexiuni cu DCU, în vederea decontării valorilor mobiliare prin sistemele depozitarului central străin.
- (3) Participantul care deține cont omnibus în DCU este obligat să asigure evidența drepturilor asupra acestor valori mobiliare în cadrul sistemelor și registrelor interne proprii („*lower tier security accounts*”), pentru perioada în care valorile mobiliare sunt deținute pe conturi omnibus.
- (4) Răspunderea pentru modul și condițiile de asigurare a evidenței drepturilor asupra valorilor mobiliare în cadrul sistemelor și registrelor interne ale participantului („*lower tier security accounts*”) revine participantului în cauză.
- (5) Participantul este obligat să prezinte DCU, la cererea acestuia, lista deținătorilor reali de valori mobiliare și numărul de valori mobiliare deținute de aceștia ale căror valori mobiliare sunt ținute în conturi omnibus.

Art.51. Deschiderea și administrarea conturilor

Conturi ale investitorului

- (1) Deschiderea și administrarea conturilor investitorului se efectuează de către participantul care deține rolul de agent de decontare, în privința contului deschis pe numele clientului său.
- (2) Conturile investitorului se deschid nemijlocit de participant în Sistemul DCU.
- (3) Modificarea datelor privind contul investitorului se efectuează de către participantul care deține rolul de agent de decontare sau de DCU, dacă procedurile DCU nu prevăd altfel.
- (4) În cazuri excepționale, DCU deschide conturi ale investitorului pe numele clienților participantului, la cererea scrisă a participantului.
- (5) Prin derogare de la alin.(4), DCU deschide conturi ale investitorului pe numele clienților participantului, pentru deținătorii ale căror valori mobiliare sunt transmise în custodia societății de investiții sau a DNVM, la transferul datelor din sistemul societăților de registru și sistemul DNVM, conform art.46 alin.(4) și (13) din Legea nr.234/2016.

Conturi proprii

- (6) Deschiderea conturilor proprii, precum și modificarea datelor privind conturile proprii se efectuează în mod exclusiv de DCU.

- (7) DCU deschide și acordă fiecărui participant un cont propriu, la acordarea calității de participant. Orice cont propriu suplimentar se deschide și se acordă participantului de către DCU, la cererea participantului în cauză.

Conturi omnibus

- (8) Contul omnibus poate fi deschis doar entităților stabilite de Art.50 alin.(2).
- (9) Deschiderea conturilor omnibus, precum și modificarea datelor privind conturile omnibus se efectuează în mod exclusiv de DCU.
- (10) Un participant poate deține un singur cont omnibus.
- (11) DCU deschide și acordă fiecărui participant care deține licență de societate de investiții un cont omnibus, la acordarea calității de participant.

Conturi de emitent

- (12) Deschiderea și administrarea conturilor de emitent, precum și modificarea datelor privind conturile de emitent se efectuează în mod exclusiv de DCU.
- (13) Contul de emitent se deschide în temeiul cererii emitentului, prezentate către DCU în vederea înregistrării valorilor mobiliare în Sistemul DCU, conform procedurii stabilite de Art.34.
- (14) Prin derogare de la alin.(13), DCU deschide conturi de emitent pentru emitenții ale căror valori mobiliare sunt recepționate de DCU la transferul datelor din sistemul societăților de registru și sistemul DNVM, conform art.46 alin.(4) și alin.(13) din Legea nr.234/2016.

Conturi de registru

- (15) Deschiderea și administrarea conturilor de registru, precum și modificarea datelor privind conturile de registru se efectuează în mod exclusiv de DCU.
- (16) Contul de registru se deschide:
- a) în temeiul cererii emitentului, prezentate către DCU în vederea înregistrării valorilor mobiliare în Sistemul DCU, conform procedurii stabilite de Art.34;
 - b) la solicitarea deținătorului de valori mobiliare.
- (17) Prin derogare de la alin.(16), DCU deschide conturi de registru pe numele deținătorilor de valori mobiliare, la transferul datelor din sistemele societăților de registru, conform art.46 alin.(4) din Legea nr.234/2016.
- (18) Transferul valorilor mobiliare din contul de registru se efectuează de DCU la cererea deținătorului de valori mobiliare sau a altor persoane care dețin acest drept în temeiul legii.

Art.52. Creditarea și debitarea contului de valori mobiliare

- (1) Valorile mobiliare sunt transferate prin creditarea și debitarea conturilor de valori mobiliare, după cum urmează:
- a) la creditare are loc înregistrarea în cont a unui anumit număr de valori mobiliare;
 - b) la debitare are loc retragerea din cont a unui anumit număr de valori mobiliare.
- (2) Cu excepția celor stabilite de alin.(3) și (4), contul de valori mobiliare este creditat și debitat:
- a) în baza ordinului de transfer introdus în Sistemul DCU de operatorul contului sau de DCU;
 - b) în baza rezultatelor tranzacționării valorilor mobiliare pe piața primară sau secundară, prezentate de BNM sau un operator de piață/MTF.
- (3) În cazul valorilor mobiliare emise de BNM și Ministerul Finanțelor:
- a) contul emitentului se creditează în baza datelor incluse în cererea depusă de emitent conform Art.34 și Art.35 în vederea înregistrării valorilor mobiliare.
 - b) contul emitentului se debitează în baza rezultatelor tranzacționării valorilor mobiliare pe piața primară, conform datelor prezentate de BNM în calitate de emitent (pentru valorile mobiliare emise de BNM) sau agent al statului (pentru valorile mobiliare emise de Ministerul Finanțelor).
- (4) În cazul valorilor mobiliare corporative:
- a) contul emitentului se creditează în baza datelor incluse în cererea depusă de emitent conform Art.34 și Art.35 în vederea înregistrării valorilor mobiliare;

- b) contul emitentului se debitează în baza rezultatelor tranzacționării valorilor mobiliare pe piața primară, conform datelor prezentate de emitent, operatorul de piață/MTF sau CNPF.

Art.53. Extras din cont

- (1) Extrasul din cont este documentul eliberat de DCU sau de participanții la DCU care dețin calitatea de operator de cont și/sau agent de decontare, care conține informații privind soldul de valori mobiliare, mișcarea (creditarea sau debitarea) valorilor mobiliare în cont și/sau restricțiile aplicate în privința drepturilor asupra valorilor mobiliare.
- (2) Extrasul din cont conține informații privind drepturile asupra unei sau mai multor valori mobiliare și restricțiile aplicate în privința acestor drepturi, conform situației la data și ora eliberării extrasului.
- (3) Extrasul din cont poate fi eliberat de către:
 - a) operatorul contului - în privința contului propriu;
 - b) agentul de decontare - în privința contului propriu și a contului clientului său;
 - c) DCU - în privința tuturor conturilor de valori mobiliare deschise în Sistemul DCU.
- (4) DCU prezintă extras din contul de valori mobiliare următoarelor entități:
 - a) operatorului contului - în privința contului propriu;
 - b) agentului de decontare - în privința contului propriu și a contului clientului acestuia, contului omnibus al acestuia;
 - c) emitentului - în privința contului emitentului al acestuia;
 - d) persoanei fizice sau juridice - în privința contului investitorului sau contului de registru, deschis pe numele persoanei fizice sau juridice în cauză;
 - e) entităților stabilite de Art.13 alin.(3) lit.g)-o) - în cazurile stabilite de aceste prevederi;
 - f) în alte cazuri prevăzute de legislație.
- (5) Extrasul din cont nu este valoare mobilă, și transmiterea lui nu are drept consecință transferul sau schimbarea drepturilor asupra valorilor mobiliare indicate în extras.
- (6) DCU eliberează extras din cont în termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la data depunerii tuturor documentelor necesare.

Art.54. Obligațiile operatorului contului

- (1) Operatorul contului este obligat:
 - a) să asigure că la deschiderea, modificarea, creditarea sau debitarea conturilor de valori mobiliare în Sistemul DCU nu sunt introduse date eronate sau incomplete ;
 - b) să păstreze înregistrările și documentația privind conturile de valori mobiliare și operațiunilor în cont, deținută de operatorul contului, pentru o perioadă de cel puțin 10 ani;
 - c) să prezinte DCU, la cererea acestuia, înregistrările și documentația privind contul de valori mobiliare și operațiunile în cont, deținută de operatorul contului, inclusiv cele păstrate conform lit.b);
- (2) Suplimentar obligațiilor stabilite de alin.(1), agentul de decontare este obligat:
 - a) să efectueze deschiderea și administrarea conturilor de valori mobiliare conform prezentelor Reguli și procedurilor DCU;
 - b) să deschidă cont individual clientului său după evaluarea clientului conform legislației privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și cerințelor de cunoaștere a clientului, și doar în cazul în care clientul evaluat corespunde prevederilor legislației în cauză;
 - c) să verifice și să identifice dacă persoana care dă instrucțiuni în privința contului de valori mobiliare este deținătorul contului în cauză, și dacă deține împuternicirile necesare;
 - d) să asigure perfectarea și introducerea în Sistemul DCU a ordinelor de transfer conform instrucțiunilor primite de la clientul său;
 - e) să elibereze extrase din cont clientului său, la efectuarea unei operațiuni pe cont sau la cererea clientului;
 - f) să asigure introducerea în Sistemul DCU a ordinelor de transfer în termenul stabilit de legislație, dacă legislația stabilește cerințe în privința unui astfel de termen de la primirea ordinului de la client la introducerea sau executarea acestui ordin.

Art.55. Conturile de valori mobiliare ale DCU

- (1) DCU este în drept să deschidă conturi proprii, conturi ale investitorului și conturi de registru, în care este ținută evidența valorilor mobiliare de stat care aparțin DCU cu titlu de proprietate și valorile mobiliare emise de DCU.
- (2) În privința conturilor proprii și conturilor de registru, în care este ținută evidența valorilor mobiliare care aparțin DCU cu titlu de proprietate, DCU deține calitatea de operator de cont.
- (3) În privința conturilor investitorului, pe care este ținută evidența valorilor mobiliare deținute de DCU cu titlu de proprietate, calitatea de operator de cont revine participantului a cărui client este DCU.
- (4) DCU deschide și utilizează conturi de emitent în privința acțiunilor și altor valori mobiliare emise de DCU.
- (5) DCU nu este în drept să deschidă în interes propriu conturi omnibus, precum și să le administreze în calitate de operator de cont.

Capitolul VII. Procesarea ordinelor de transfer

Art.56. Cerințe generale privind procesarea ordinelor de transfer

- (1) Sistemul DCU efectuează decontarea operațiunilor efectuate în Sistemul DCU ca urmare a procesării:
 - a) ordinelor de transfer introduse în Sistemul DCU de participanți sau DCU - în privința tuturor tipurilor de valori mobiliare;
 - b) ordinelor de transfer generate de Sistemul DCU în baza datelor privind tranzacțiile cu valori mobiliare încheiate pe piața primară, prezentate de BNM în calitate de emitent sau agent al statului, sau privind tranzacțiile cu valori mobiliare încheiate de BNM pe piața secundară a valorilor mobiliare de stat în cadrul operațiunilor de piață monetară ale BNM - în privința valorilor mobiliare de stat și creanțelor emise de BNM;
 - c) ordinelor de transfer generate de Sistemul DCU în baza datelor privind tranzacțiile cu valori mobiliare încheiate pe platforma de tranzacționare a valorilor mobiliare de stat în cadrul pieței secundare, prezentate de Ministerul Finanțelor - în privința valorilor mobiliare de stat;
 - d) ordinelor de transfer generate de Sistemul DCU în baza datelor privind tranzacțiile încheiate pe o piață reglementată sau MTF, prezentate de operatorul de piață/MTF - în privința valorilor mobiliare admise spre tranzacționare în cadrul acesteia.
- (2) Procesarea ordinelor de transfer în cadrul Sistemului DCU include 3 etape:
 - a) validarea ordinului (SF I);
 - b) reconcilierea ordinului (SF II);
 - c) executarea ordinului (SF III).
- (3) Etapele de procesare a ordinelor de transfer, stabilite de alin.(2), sunt executate în mod automat de Sistemul DCU, cu excepția stabilită de alin.(8).
- (4) DCU procesează ordinele de transfer introduse în Sistemul DCU de participanți prin intermediul aplicației client, în cazul în care ordinele corespund și au fost introduse în Sistemul DCU conform cerințelor stabilite de prezentele Reguli sau procedurile DCU.
- (5) DCU introduce ordine de decontare în privința valorilor mobiliare a căror deținători nu au încheiate contracte cu participanții și/sau ale căror conturi de valori mobiliare nu sunt administrate de participanți.
- (6) Ordinele de transfer pot fi introduse în Sistemul DCU și sunt procesate de acesta doar în perioada stabilită de programul de activitate al DCU, cu excepția stabilită de alin.(8).
- (7) Ordinul de transfer nu va fi executat de Sistemul DCU în cazul în care, în urma verificării efectuate, este constatat cel puțin unul din următoarele cazuri:
 - a) în contul de valori mobiliare, care urmează a fi debitat, este un număr mai mic de valori mobiliare decât cel indicat în ordinul de transfer - în cazul debitării contului de valori mobiliare;
 - b) conform datelor din sistemele de plăți care au conexiuni cu DCU, balanța mijloacelor bănești din contul care urmează a fi debitat este mai mică decât suma indicată în ordinul de transfer - în cazul operațiunilor efectuate prin mecanismul DvP sau PFoD;

- c) drepturile asupra valorilor mobiliare sunt restricționate conform Art.78-Art.81;
 - d) dreptul participantului de a introduce ordine de transfer în Sistemul DCU este suspendat, conform Art.23.
- (8) În situații de criză, în cazul unor întreruperi sau incidente în activitatea DCU, cauzate de deficiențe tehnice (precum ar fi, dar fără a se limita la disfuncții ale Sistemului DCU, rețelelor de comunicație, sistemelor care au conexiuni cu DCU etc.) sau de alți factori, DCU aplică următoarele măsuri în vederea executării ordinelor de transfer și asigurării decontărilor de valori mobiliare:
- a) realizarea măsurilor necesare de continuitate pentru a asigura funcționarea normală a Sistemului DCU într-un termen cât mai mic;
 - b) acceptarea și procesarea ordinelor de transfer în afara programului de activitate a DCU;
 - c) procesarea ordinelor de transfer în mod manual de angajații autorizați ai DCU.
- (9) Dacă evidența valorilor mobiliare este dusă de participant în cadrul sistemelor și registrelor proprii ale participantului, conform Art.50 alin.(2)-(3), participantul efectuează înscrierile privind creditarea sau debitarea valorilor mobiliare în sistemele și registrele proprii, doar după decontarea definitivă (SF III) efectuată în Sistemul DCU.

Art.57. Momentul introducerii ordinului de transfer (SF I)

- (1) Ordinul de transfer se consideră a fi introdus în Sistemul DCU în momentul în care, conform parametrilor tehnici ale Sistemului DCU, ordinul a fost validat de Sistemul DCU (SF I).
- (2) Sistemul DCU ține evidența și asigură înregistrarea momentului în care ordinul de transfer este validat de Sistemul DCU și, respectiv, este considerat ca fiind introdus în Sistemul DCU.

Art.58. Momentul irevocabilității ordinului de transfer (SF II)

- (1) Ordinul de transfer nu poate fi revocat din momentul în care, conform parametrilor tehnici ale Sistemului DCU, ordinul a fost reconciliat în Sistemul DCU (SF II). La reconciliere, ordinul de transfer obține statutul de „reconciliat” (*matched*).
- (2) În cazul ordinelor de transfer generate de Sistemul DCU în baza datelor privind tranzacțiile cu valori mobiliare încheiate pe piața primară, prezentate de BNM în calitate de emitent sau agent al statului, reconcilierea este efectuată prin intermediul autorizării operate de către BNM în Sistemul DCU. În acest caz, momentul irevocabilității ordinelor este momentul autorizării acestora de către BNM în Sistemul DCU (SF II).
- (3) Ordinele de transfer generate de Sistemul DCU în baza datelor privind tranzacțiile încheiate pe o piață reglementată sau MTF, prezentate de operatorul de piață/MTF, sunt reconciliate în momentul introducerii în Sistemul DCU a datelor privind tranzacțiile încheiate pe o piață reglementată sau MTF. În acest caz, momentul irevocabilității ordinelor este momentul introducerii în Sistemul DCU a datelor privind tranzacțiile încheiate pe o piață reglementată sau MTF (SF II).
- (4) Ordinele de transfer care țin de decontarea tranzacțiilor cu valori mobiliare corporative pot fi suspendate de CNPF în conformitate cu Legea nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare și Legea nr.171/2012. În acest caz, momentul irevocabilității ordinelor este momentul decontării acestora de Sistemul DCU.
- (5) Sistemul DCU ține evidența și asigură înregistrarea momentului în care ordinul de transfer este reconciliat în Sistemul DCU și, respectiv, este considerat ca fiind irevocabil.
- (6) Din momentul irevocabilității ordinului de transfer, ordinul de transfer nu poate fi modificat, revocat sau anulat de către DCU, cu excepția:
 - a) cazurilor stabilite de Art.60 alin.(3)-(5), Art.61 alin.(1), Art.70 alin.(1) lit.b) și Art.71 alin.(5);
 - b) în caz de insolvabilitate a participantului, conform prevederilor din Art.87-Art.88.
- (7) În temeiul art.8 alin.(1) din Legea nr.183/2016, orice act (decizie, ordonanță, indicație etc.) care contravine alin.(6) este considerat nul și nu va fi executat de DCU.

Art.59. Caracterul definitiv al decontărilor (SF III)

- (1) Ordinele de transfer sunt valabile, produc efecte juridice și sunt opozabile terților din momentul introducerii ordinelor de transfer în Sistemul DCU, inclusiv în cazul intentării procedurii de

insolvabilitate împotriva unui participant, cu condiția că aceste ordine de transfer sunt introduse în Sistemul DCU înainte de momentul intentării procedurii de insolvabilitate.

- (2) Dacă ordinul de transfer este introdus în Sistemul DCU conform Art.57 după momentul intentării procedurii de insolvabilitate și dacă ordinul este executat conform prezentelor Reguli în ziua lucrătoare în care a fost intentată procedura de insolvabilitate, acest ordin de transfer își produce efectele juridice și este opozabil terților, dacă, în momentul irevocabilității ordinului de transfer, DCU nu cunoștea și nici nu trebuia să cunoască că s-a intentat procedura de insolvabilitate.
- (3) Decontarea valorilor mobiliare este considerată definitivă (SF III) și, respectiv, ordinul de transfer este considerat executat din momentul în care valorile mobiliare au fost creditate în contul persoanei care recepționează valorile mobiliare și debitate din contul persoanei care transmite valorile mobiliare. În cazul operațiunilor efectuate în Sistemul DCU prin mecanismul DvP sau PFoD, decontarea mijloacelor bănești este considerată definitivă în momentul stabilit de Art.66.
- (4) În temeiul art.6 alin.(4) din Legea nr.183/2016, orice act (decizie, ordonanță, indicație etc.) care contravine alin.(1)-(3) este considerat nul și nu va fi executat de DCU.
- (5) În cazul stabilit de alin.(2) se consideră că DCU nu cunoștea și nici nu trebuia să cunoască că s-a intentat procedura de insolvabilitate, dacă, până la momentul irevocabilității ordinului de transfer, DCU nu a fost informat despre momentul intentării procedurii de insolvabilitate conform Art.87 alin.(4).

Art.60. Modificarea și anularea ordinului de transfer

- (1) De la momentul introducerii ordinului de transfer (SF I) și până la executarea acestuia (SF III), indiferent dacă este sau nu reconciliat, ordinul nu poate fi modificat.
- (2) Ordinul de transfer, introdus în Sistemul DCU de participant, poate fi anulat de participantul în cauză până la reconcilierea ordinului (SF II).
- (3) Ordinele de transfer care au fost reconciliate (SF II) pot fi anulate de către DCU până la executarea lor (SF III), doar la cererea ambilor participanți care au introdus aceste ordine.
- (4) Ordinele de transfer care nu sunt executate la data preconizată pentru decontare, în orele stabilite de programul de activitate al DCU, devin nule și sunt anulate automat de Sistemul DCU sau în regim manual de către DCU, cu excepția ordinelor care urmează a fi decontate prin extinderea perioadei de decontare a tranzacției, conform Art.71.
- (5) Ordinele de transfer care nu pot fi executate integral se anulează automat de Sistemul DCU, fără a fi executate, la ora limită de executare, dacă o astfel de oră limită de executare a fost stabilită, sau la încheierea programului de activitate al DCU la data preconizată pentru decontare.

Art.61. Corectarea ordinului sau operațiunilor de către DCU

- (1) DCU este în drept să corecteze ordinul de transfer sau operațiunile de creditare sau debitare a conturilor de valori mobiliare în cazul în care creditarea sau debitarea a fost efectuată ca urmare a unei erori în Sistemul DCU sau a activității operaționale a DCU.
- (2) În vederea executării prevederilor stabilite de alin.(1), DCU este în drept să emită instrucțiunile necesare în vederea corectării ordinului de transfer și/sau operațiunii de creditare sau debitare.
- (3) DCU informează participantul privind corectarea ordinului de transfer și/sau operațiunilor de creditare sau debitare, efectuate conform prezentului articol, la data la care introduce instrucțiunile în cauză în Sistemul DCU.
- (4) DCU ține evidența cazurilor de corectare a ordinelor de transfer și a operațiunilor de creditare sau debitare ca urmare a unei erori, efectuate conform prezentului articol, și notifică BNM și, în cazul valorilor mobiliare corporative - CNPF, privind aceste cazuri, conform cerințelor actelor normative ale BNM.

Art.62. Suspendarea și refuzul ordinelor de transfer

DCU suspendă dreptul participantului de a introduce ordine de transfer sau suspendă procesarea acestora în următoarele cazuri:

- a) la suspendarea calității participantului sau accesului participantului la una sau mai multe funcționalități ale Sistemului DCU, conform Art.23;

- b) în cazul în care participantul nu și-a onorat obligația de livrare a valorilor mobiliare sau a mijloacelor bănești de a introduce ordine de transfer în Sistemul DCU, conform Art.70 alin.(1) lit.c);
- c) la cererea autorității competente stabilite de lege, dacă sunt respectate cerințele stabilite de Art.80.

Capitolul VIII. Decontarea operațiunilor efectuate prin Sistemul DCU

Art.63. Prevederi generale privind decontarea valorilor mobiliare

- (1) Prezentul capitol stabilește cerințele privind:
 - a) clearingul și decontările cu valori mobiliare în cadrul Sistemului DCU (în continuare numite „decontarea valorilor mobiliare”), precum și privind decontările pentru alte operațiuni efectuate în Sistemul DCU;
 - b) condițiile privind momentul în care un ordin de transfer este introdus în Sistemul DCU, precum și momentul de la care ordinul de transfer devine irevocabil;
 - c) cerințele comune și mecanismul standardizat pentru executarea și decontarea ordinelor de transfer, în condiții normale, precum și în situații de criză.
- (2) Tranzacțiile cu valori mobiliare și alte operațiuni efectuate în Sistemul DCU se decontează prin conturi de decontare în SAPI, în moneda națională.
- (3) În cazul insolvenței participantului, executarea ordinelor de transfer ale participantului și decontarea operațiunilor efectuate de acesta în Sistemul DCU se efectuează în modul stabilit de Capitolul XII.
- (4) Operațiunile cu valori mobiliare contra mijloace bănești, efectuate în Sistemul DCU, se decontează prin mecanismul DvP.
- (5) Transferul valorilor mobiliare se efectuează prin mecanismul FoP în următoarele cazuri:
 - a) transferul valorilor mobiliare din contul investitorului deschis pe numele unei persoane, administrat de un participant, pe contul investitorului deschis pe numele aceleiași persoane, administrat de un alt participant;
 - b) transferul valorilor mobiliare din contul de registru, deschis pe numele unei persoane, pe contul investitorului deschis pe numele aceleiași persoane;
 - c) transferul valorilor mobiliare din contul propriu, deschis pe numele participantului, pe un alt cont propriu al aceluiași participant;
 - d) transferul valorilor mobiliare din contul propriu sau din contul investitorului al clienților participantului în contul omnibus al aceluiași participant, la vânzarea valorilor mobiliare în cadrul unei tranzacții încheiate pe o piață reglementată sau MTF, conform Art.68 alin.(2);
 - e) transferul valorilor mobiliare din contul omnibus al participantului în contul propriu sau în contul investitorului al clienților al aceluiași participant, la cumpărarea valorilor mobiliare în cadrul unei tranzacții încheiate pe o piață reglementată sau MTF, conform Art.68 alin.(3);
 - f) transferul dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare în cazul în care decontarea mijloacelor bănești a tranzacției cu valori mobiliare este efectuată în afara Sistemului DCU;
 - g) transferul dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare în cazul în care același participant deține calitatea de agent de plată atât pentru cumpărător, cât și pentru vânzător;
 - h) transferul valorilor mobiliare conform deciziei instanței de judecată;
 - i) alte cazuri prevăzute de legislație.

Art.64. Data preconizată pentru decontare

- (1) Orice participant care efectuează operațiuni cu valori mobiliare prin intermediul Sistemului DCU este obligat să asigure decontarea operațiunilor la data preconizată pentru decontare.
- (2) Data preconizată pentru decontare se stabilește de participanți (părți ai tranzacției), în limitele stabilite de legislație și prezentul articol, și se indică în unul din următoarele acte:
 - a) cererea privind înregistrarea emisiunii valorilor mobiliare - în cazul plasării valorilor mobiliare prin intermediul DCU;

- b) ordinul de transfer - în cazul în care tranzacția are loc în afara pieței reglementate sau MTF, sau în cadrul altor platforme de tranzacționare;
 - c) rezultatele privind tranzacțiile încheiate - în cazul tranzacțiilor încheiate pe o piață reglementată sau MTF sau în cadrul altor platforme de tranzacționare.
- (3) Pentru tranzacțiile cu valori mobiliare încheiate pe o piață reglementată sau MTF, data preconizată pentru decontare poate fi una din următoarele date:
- a) a treia zi lucrătoare după data încheierii tranzacției (T+3) - pentru tranzacțiile încheiate pe o piață reglementată sau MTF până la 31 august 2019;
 - b) a doua zi lucrătoare după data încheierii tranzacției (T+2) - pentru tranzacțiile încheiate pe o piață reglementată sau MTF începând cu 1 septembrie 2019.
- (4) Pentru tranzacțiile cu valori mobiliare care sunt titluri de capital,⁹ încheiate în afara pieței reglementate sau MTF, data preconizată pentru decontare este:
- a) T+n, dar nu mai târziu de a treia zi lucrătoare după data încheierii tranzacției (T+3) - pentru tranzacțiile încheiate până la 31 august 2019;
 - b) T+n, dar nu mai târziu de a doua zi lucrătoare după data încheierii tranzacției (T+2) - pentru tranzacțiile încheiate începând cu 1 septembrie 2019.
- (5) Pentru tranzacțiile cu valori mobiliare care nu sunt titluri de capital¹⁰, încheiate în afara pieței reglementate sau MTF, la decizia emitentului de valori mobiliare sau a părților la tranzacție, data preconizată pentru decontare este:
- 1) data încheierii tranzacției (T+0); sau
 - 2) prima zi lucrătoare după data încheierii tranzacției (T+1); sau
 - 3) a doua zi lucrătoare după data încheierii tranzacției (T+2).

Art.65. Decontarea mijloacelor bănești pentru operațiunile efectuate prin Sistemul DCU

- (1) Decontările de mijloace bănești pentru operațiunile efectuate în Sistemul DCU se efectuează prin intermediul SAPI.
- (2) În vederea efectuării decontărilor de mijloace bănești pentru operațiunile efectuate în Sistemul DCU, DCU este în drept să efectueze debitarea directă a conturilor de decontare în SAPI, după cum urmează:
- a) prin debitarea directă de către DCU a contului în SAPI al participantului/emitentului - în cazul în care participantul/emitentul dispune de cont de decontare în SAPI și doar exclusiv în scopul stabilit de contractul privind participarea în SAPI;
 - b) prin debitarea directă de către DCU a contului în SAPI al agentului de plată al participantului/emitentului - în cazul în care participantul/emitentul nu dispune de cont de decontare în SAPI, exclusiv în scopul stabilit de contractul privind participarea în SAPI.
- (3) În vederea decontării de mijloace bănești pentru operațiunile efectuate în Sistemul DCU, participantul/emitentul care nu dispune de cont de decontare în SAPI, este obligat:
- a) să desemneze un agent de plată dintre participanții care sunt bănci și dețin rolul de agent de plată;
 - b) să efectueze decontarea mijloacelor bănești pentru operațiunile efectuate în cadrul Sistemului DCU prin intermediul agentului de plată desemnat conform lit.a).
- (4) În vederea decontării de mijloace bănești pentru operațiunile efectuate în Sistemul DCU, participantul/emitentul este obligat:
- a) să dețină un cont de decontare în SAPI sau să desemneze un agent de plată care deține cont de decontare în SAPI, care va fi utilizat de Sistemul DCU la efectuarea operațiunilor în Sistemul DCU cu participarea acestui participant/emitent;
 - b) să informeze DCU despre modificarea contului de decontare în SAPI a participantului/emitentului în cauză sau a agentului de plată a acestuia.

⁹ Valorile mobiliare care sunt titluri de capital includ acțiunile și alte valori mobiliare similare acțiunilor, precum și orice alt tip de valori mobiliare, care pot fi convertite în acțiuni sau care oferă dreptul de a cumpăra acțiuni ale aceluiași emitent.

¹⁰ Valorile mobiliare care nu sunt titluri de capital includ obligațiunile și alte tipuri de valori mobiliare de creanță, precum și orice alt tip de valori mobiliare, care pot fi convertite sau care oferă dreptul de a cumpăra obligațiuni și alte tipuri de valori mobiliare de creanță ale aceluiași emitent.

- (5) DCU substituie contul de decontare în SAPI folosit de participant/emitent în vederea decontării operațiunilor efectuate în Sistemul DCU la cererea participantului/emitentului, efectuată conform alin.(4) lit.b).
- (6) DCU elimină din Sistemul DCU contul de decontare în SAPI și anulează folosirea acestuia de către participant/emitent în vederea decontării operațiunilor efectuate în Sistemul DCU, la cererea participantului/emitentului, efectuată conform alin.(4) lit.b), sau a agentului de plată.

Art.66. Momentul decontării definitive a mijloacelor bănești

Decontarea mijloacelor bănești pentru operațiunile efectuate în Sistemul DCU este considerată definitivă în momentul decontării (debitării) de către DCU:

- a) a contului în SAPI al participantului/emitentului - în cazul în care participantul/emitentul dispune de cont de decontare în SAPI;
- b) a contului în SAPI al agentului de plată al participantului/emitentului - în cazul în care participantul/emitentul nu dispune de cont de decontare în SAPI.

Art.67. Măsuri de prevenire a cazurilor de neexecutare a decontării

- (1) În scopul asigurării decontărilor de valori mobiliare și mijloace bănești pentru operațiunile efectuate în Sistemul DCU, participantul/emitentul este obligat:
 - a) să asigure, la data preconizată pentru decontare, existența mijloacelor bănești în contul de decontare stabilit conform Art.65 alin.(2) pentru operațiunile efectuate de participant prin intermediul Sistemului DCU;
 - b) să asigure, la data preconizată pentru decontare, existența valorilor mobiliare necesare în contul de valori mobiliare pentru operațiunile efectuate de participant prin intermediul Sistemului DCU.
- (2) Suplimentar cerințelor stabilite de alin.(1), participantul/emitentul este obligat să aplice mecanismele necesare de gestionare a riscului de credit și de lichiditate, inclusiv:
 - a) să dispună de facilitatea de a accesa credite/împrumut de mijloace bănești;
 - b) de comun cu agentul de plată, să stabilească și să aplice limită de tranzacționare.
- (3) În cazul în care participantul/emitentul constată că, la data preconizată pentru decontare, nu va dispune de mijloace bănești suficiente, acesta poate:
 - a) recurge la obținerea unui credit de la agentul său de plată sau de la orice bancă sau instituție care oferă împrumut; și/sau
 - b) întreprinde orice alte măsuri, cu scopul de a obține mijloacele bănești necesare pentru decontarea tranzacției.
- (4) În scopul prevenirii cazurilor de neexecutare a decontării operațiunilor cu valori mobiliare corporative efectuate în Sistemul DCU sau de executare eronată a acestora, agentul de plată al participantului/emitentului este obligat:
 - a) să informeze participantul/emitentul despre obligația acestuia de a livra mijloacele bănești la data preconizată pentru decontare;
 - b) să informeze DCU dacă participantul/emitentul nu a livrat mijloacele bănești necesare pentru executarea decontării; informarea se va face nu mai târziu de finele etapei SAPI „Efectuarea plăților și a compensării” a zilei lucrătoare care precedă data preconizată pentru decontare.

Art.68. Decontarea tranzacțiilor încheiate pe o piață reglementată sau MTF

- (1) Tranzacțiile încheiate pe o piață reglementată sau MTF sunt decontate prin contul omnibus deschis pe numele participantului, conform cerințelor din prezentul articol.
- (2) În vederea decontării tranzacției încheiate pe o piață reglementată sau MTF, participantul care vinde valorile mobiliare în nume propriu sau în numele clienților săi (participantul vânzător) este obligat să transfere pe contul omnibus valorile mobiliare care urmează a fi decontate. În acest caz, participantul vânzător este obligat să efectueze transferul valorilor mobiliare pe contul omnibus nu mai devreme de ziua lucrătoare precedentă datei preconizate pentru decontare, și nu mai târziu de ora 10:00 a datei preconizate pentru decontare.

- (3) DCU transferă valorile mobiliare cumpărate în cadrul tranzacțiilor încheiate pe o piață reglementată sau MTF pe contul omnibus al participantului care a cumpărat valorile mobiliare în nume propriu sau în numele clienților săi (participantul cumpărător). În acest caz, participantul cumpărător este obligat să transfere valorile mobiliare din contul omnibus pe contul propriu sau pe contul de investitor al clienților săi nu mai târziu de ziua lucrătoare care urmează după data preconizată pentru decontare.
- (4) În cazul nerespectării de către participant a cerințelor stabilite de alin.(2) și (3), DCU aplică următoarele măsuri:
 - a) informează BNM și CNPF;
 - b) aplică o penalitate (comision penalizator) în mărimea stabilită prin decizia Consiliului de supraveghere conform Art.89 alin.(3) și (4).

Art.69. Transferul valorilor mobiliare corporative în afara pieței reglementate sau MTF

- (1) La cererea deținătorului de valori mobiliare sau altei persoane care deține acest drept conform legii, DCU emite ordin de transfer și efectuează transferul valorilor mobiliare corporative în afara pieței reglementate sau MTF, în cazul în care sunt îndeplinite cumulativ următoarele cerințe:
 - a) tranzacția încheiată în afara pieței reglementate sau MTF corespunde cerințelor Regulamentului privind circulația valorilor mobiliare pe piața de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr.14/5 din 31 martie 2016, și altor acte normative privind circulația valorilor mobiliare;
 - b) cel puțin o parte a tranzacției deține cont de registru, pe care urmează a fi decontate valorile mobiliare ce constituie obiect al tranzacției încheiate în afara pieței reglementate sau MTF.
- (2) În vederea transferului valorilor mobiliare corporative în afara pieței reglementate sau MTF conform alin.(1), deținătorul de valori mobiliare sau persoana care deține acest drept conform legii este obligată să prezinte către DCU documentele stabilite de procedurile DCU.
- (3) În cazul în care tranzacția încheiată în afara pieței reglementate sau MTF este efectuată între participanți și/sau clienții participanților, cu utilizarea conturilor proprii și/sau conturilor investitorilor, transferului valorilor mobiliare corporative în cauză se efectuează în baza ordinelor de transfer introduse de participanții părți ai tranzacției.
- (4) În cazul în care tranzacția încheiată în afara pieței reglementate sau MTF este efectuată de deținători de valori mobiliare care nu au contracte cu participanții și/sau ale căror conturi de valori mobiliare nu sunt administrate de participanți, transferului valorilor mobiliare corporative se efectuează în baza ordinelor de transfer introduse de DCU.
- (5) În cazul stabilit de alin.(3), participanții sunt responsabili de respectarea cerințelor Regulamentului privind circulația valorilor mobiliare pe piața de capital, aprobat prin Hotărârea CNPF nr.14/5 din 31 martie 2016, și altor acte normative privind circulația valorilor mobiliare.

Art.70. Măsuri aplicate la neexecutarea decontării

- (1) În caz de neexecutare a decontării, la data preconizată pentru decontare, DCU întreprinde următoarele măsuri:
 - a) extinde perioada de decontare a tranzacției conform Art.71, pentru ca participantul care nu și-a onorat obligația de livrare a valorilor mobiliare sau a mijloacelor bănești să întreprindă, măsurile stabilite de Art.71 și, după caz, de Art.67 alin.(3) - în cazul tranzacțiilor încheiate pe o piață reglementată sau MTF;
 - b) anulează orice ordine de transfer și/sau de plată referitoare la tranzacția care nu a fost decontată - în cazul tranzacțiilor încheiate în afara pieței reglementate sau MTF;
 - c) suspendă dreptul participantului care nu și-a onorat obligația de livrare a valorilor mobiliare sau a mijloacelor bănești de a introduce ordine de transfer în Sistemul DCU, după cum urmează:
 - 1) suspendă dreptul de a introduce ordine de transfer, care vor rezulta în cumpărarea (obținerea) de valori mobiliare - în cazul în care participantul nu și-a onorat obligația de livrare a mijloacelor bănești;
 - 2) DCU suspendă dreptul de a introduce ordine de transfer, care vor rezulta în vânzarea (livrarea) valorilor mobiliare de același cod ISIN - în cazul în care participantul nu și-a onorat obligația de livrare a valorilor mobiliare de un anumit cod ISIN.
 - d) aplică penalitatea stabilită de Art.72 alin.(1) față de participantul care nu și-a onorat obligația de livrare a valorilor mobiliare sau a mijloacelor bănești;

- e) informează BNM și CNPF despre neexecutarea decontării, conform alin.(2).
- (2) DCU monitorizează cazurile de neexecutare a decontării și informează despre aceste cazuri BNM, iar în cazul decontărilor de valori mobiliare corporative - și CNPF, la data la care are loc neexecutarea decontării.

Art.71. Extinderea perioadei de decontare a tranzacției încheiate pe piața reglementată sau MTF

- (1) Fără a aduce atingere măsurilor stabilite de Art.72 și dreptului de a anula tranzacția în mod bilateral de părțile tranzacției, în caz de neexecutare a decontării unei tranzacții încheiate pe piața reglementată sau la MTF, în termen de cel mult zece zile lucrătoare de la data preconizată pentru decontare (denumită în continuare „perioada de prelungire”), participantul care nu și-a onorat obligația de livrare a valorilor mobiliare sau a mijloacelor bănești va iniția, după caz o procedura de cumpărare impusă (în continuare numită „cumpărare impusă”), sau de vânzare (în continuare numită „vânzare impusă”), pentru a asigura livrarea acestora.
- (2) Valorile mobiliare sau mijloacele bănești obținute ca urmare a procedurii de cumpărare impusă sau, după caz, de vânzare impusă, urmează a fi utilizate pentru decontarea tranzacției care nu a fost executată la data preconizată pentru decontare.
- (3) Inițierea procedurii de cumpărare impusă sau de vânzare impusă nu exclude dreptul participantului de a livra mijloacele bănești sau valorile mobiliare prin alte mecanisme decât cel rezultat de aplicarea procedurii de cumpărare impusă sau de vânzare impusă.
- (4) În cazul în care participantul asigură livrarea mijloacelor bănești sau valorilor mobiliare, ca urmare a aplicării măsurilor stabilite de alin.(2) sau (3):
- participantul este obligat să informeze imediat DCU cu privire la livrarea mijloacelor bănești sau valorilor mobiliare;
 - DCU va efectua decontarea tranzacției cel târziu a doua zi lucrătoare de la data la care participantul a informat DCU conform lit.a).
- (5) În cazul în care procedura de cumpărare impusă sau de vânzare impusă eșuează și dacă la expirarea perioadei de prelungire participantul nu livrează valorile mobiliare sau mijloacele bănești, DCU anulează orice ordine de transfer și/sau de plată referitoare la tranzacția care nu a fost decontată.
- (6) Participantul care nu și-a onorat obligația de livrare a valorilor mobiliare sau a mijloacelor bănești este obligat să informeze imediat DCU despre inițierea procedurii de cumpărare impusă sau vânzare impusă, precum și de rezultatul acesteia.
- (7) Inițierea procedurilor de cumpărare sau de vânzare impusă nu exclude dreptul participanților părți a tranzacției de a anula tranzacția în mod bilateral, în conformitate cu legislația. În cazul în care părțile anulează tranzacția în mod bilateral, acestea sunt obligate să informeze DCU cel târziu la data anulării tranzacției.

Art.72. Penalități aplicate la neexecutarea decontării

- (1) Pentru neexecutarea decontărilor ca urmare a nerespectării de către participant/emitent a prevederilor stabilite de Art.67 alin.(1), participantul care nu și-a onorat obligația de livrare a valorilor mobiliare sau a mijloacelor bănești este obligat să achite DCU o penalitate (comision penalizator) în mărimea stabilită prin decizia Consiliului de supraveghere conform Art.89 alin.(3) și (4). Penalitatea se calculează și se aplică după cum urmează:
- 1) în cazul extinderii perioadei de decontare a tranzacției încheiate pe piața reglementată sau MTF - penalitatea se calculează și se aplică zilnic, pentru fiecare zi lucrătoare în care tranzacția nu este decontată, începând cu data preconizată pentru decontare și până la:
 - data la care a expirat perioada de prelungire - în cazul în care participantul nu a livrat valorile mobiliare sau mijloacele bănești; sau
 - data decontării - în cazul în care participantul a livrat valorile mobiliare sau mijloacele bănești; sau
 - data la care sunt anulate ordinele de transfer și/sau de plată referitoare la tranzacția care nu a fost decontată, conform Art.70 alin.(1) lit.b); sau
 - data la care tranzacția a fost anulată în mod bilateral de părțile tranzacției;

- 2) în cazul anulării ordinelor de transfer și/sau de plată pentru tranzacțiile încheiate în afara pieței reglementate sau MTF - se aplică o penalitate în mărimea stabilită pentru o zi.
- (2) În cazul în care decontarea valorilor mobiliare plasate pe piața primară de un emitent se efectuează prin Sistemul DCU, pentru neexecutarea decontărilor de valori mobiliare ca urmare a nerespectării de către participant a prevederilor stabilite de Art.67 alin.(1), DCU este în drept să perceapă de la participant, în numele și în contul emitentului, penalitățile stabilite de contractul dintre participant și emitent și/sau de legislație.
- (3) În cazul în care, la expirarea perioadei de prelungire, participantul nu și-a onorat obligația de livrare a valorilor mobiliare sau a mijloacelor bănești, suplimentar aplicării penalităților conform alin.(1) și/sau (2), DCU aplică următoarele măsuri:
- suspendă calitatea de participant pe o perioadă de o lună, începând cu data expirării perioadei de prelungire;
 - informează CNPF privind neexecutarea decontării - în cazul decontărilor de valori mobiliare corporative.
- (4) La expirarea perioadei de o lună de suspendare a calității de participant, DCU restabilește calitatea de participant și accesul acestuia la Sistemul DCU doar în cazul în care participantul a achitat integral penalitățile stabilite de alin.(1) și/sau (2), precum și orice alte comisioane pe care le datorează DCU.
- (5) DCU reține calitatea de participant și aplică măsurile stabilite de alin.(1), (2) și (3) lit.a) și b), dacă pe parcursul ultimilor 24 de luni participantului i-a fost suspendată de 3 ori calitatea de participant pentru neexecutarea decontării.

Capitolul IX. Servicii auxiliare și complementare

Art.73. Prevederi generale privind serviciile auxiliare și complementare

DCU prestează oricare dintre serviciile auxiliare și complementare stabilite de Art.3 alin.(3) pct.2) și 3), în conformitate cu prezentele Reguli sau procedurile DCU, la cererea participantului, emitentului, deținătorului de valori mobiliare și/sau altei persoane interesate.

Art.74. Servicii legate de registrele acționarilor

Serviciile legate de registrele acționarilor, oferite de DCU, includ următoarele activități:

- recepționarea registrelor acționarilor și a documentației aferente, transmise de societățile de registru conform art.46 alin.(4) din Legea nr.234/2016, și introducerea datelor și informațiilor din registrele recepționate în Sistemul DCU;
- arhivarea și păstrarea pe perioada stabilită de lege a registrelor acționarilor și a documentației aferente, transmise de societățile de registru;
- prezentarea datelor și informațiilor din registrele acționarilor și a documentației aferente, transmise de societățile de registru, către persoanele care dețin acest drept conform legii.

Art.75. Servicii de întocmire și eliberare a listei acționarilor și deținătorilor de obligațiuni

- (1) DCU prestează servicii legate de întocmirea și eliberarea listei acționarilor și listei deținătorilor de obligațiuni în cazul în care sunt întrunite cumulativ următoarele cerințe:
- emitentul și acțiunile/obligațiunile emise de acesta au fost înregistrate în Sistemul DCU conform prevederilor prezentelor Reguli;
 - lista acționarilor sau a deținătorilor de obligațiuni urmează a fi prezentată în cazurile și către entitățile stabilite de Art.13 alin.(3) lit.d), e) și j)-o).
- (2) În vederea întocmirii listei acționarilor și deținătorilor de obligațiuni, la cererea DCU, participanții sunt obligați să prezinte lista deținătorilor reali de valori mobiliare și numărul de valori mobiliare deținute de aceștia, în cazul în care valorile mobiliare în cauză sunt ținute în conturi omnibus.

Art.76. Servicii de procesare a operațiunilor corporative

- (1) DCU prestează următoarele servicii de procesare a operațiunilor corporative:

- a) plata sumei principale, cuponului, dobânzilor și altor plăți pe obligațiuni și alte tipuri de valori mobiliare de creanță;
 - b) plata dividendelor și altor plăți pentru acțiuni și alte tipuri de valori mobiliare echivalente acțiunilor;
 - c) restructurarea emisiunii de valori mobiliare, consolidarea, fracționarea, convertirea sau anularea valorilor mobiliare, inclusiv ca urmare a reorganizării;
 - d) servicii de informare a deținătorilor de valori mobiliare privind operațiunile corporative stabilite de lit.a)-c) și orice alte evenimente corporative.
- (2) Plata sumei principale, cuponului, dobânzilor și altor plăți pe obligațiuni și alte tipuri de valori mobiliare de creanță se efectuează de DCU în temeiul și în conformitate cu:
- a) documentele prezentate către DCU în vederea înregistrării sau modificării valorilor mobiliare, conform Art.35 sau, după caz, de Art.38 alin.(2); și/sau
 - b) contractul dintre DCU și emitent.
- (3) Dacă contractul dintre DCU și emitent nu prevede altfel, plata sumei principale, cuponului, dobânzilor și altor plăți pe obligațiuni și alte tipuri de valori mobiliare de creanță se efectuează de DCU în următorul mod:
- a) prin debitarea directă de către DCU a contului în SAPI al emitentului - în cazul în care emitentul dispune de cont în SAPI;
 - b) prin debitarea directă de către DCU a contului în SAPI al agentului de plată al emitentului - în cazul în care emitentul nu dispune de cont în SAPI.
- (4) Plata dividendelor și altor plăți pe acțiuni și valori mobiliare echivalente acțiunilor se efectuează de DCU în temeiul și în conformitate cu contractul încheiat între DCU și emitent.
- (5) Restructurarea emisiunii de valori mobiliare, consolidarea, fracționarea, convertirea sau anularea valorilor mobiliare se efectuează de DCU în temeiul și în conformitate cu documentele prezentate de emitent conform Art.38, în vederea înregistrării modificărilor privind valorile mobiliare.

Art.77. Gestionarea garanțiilor

- (1) Pentru menținerea procentului inițial de garantare a tranzacției repo/reverse repo, în cazul în care prețul de piață al VMS a scăzut esențial, participantul la tranzacție este în drept să ceară contrapărții o garanție suplimentară în formă de VMS sau mijloace bănești (apel în marjă).
- (2) Marjele de ajustare (*haircut*) și pragul de declanșare a apelului în marjă se stabilesc în contractul încheiat între participant și DCU sau în cererea prezentată de participant către DCU, completată conform modelului stabilit de DCU.

Capitolul X. Restricții pe contul de valori mobiliare

Art.78. Prevederi generale privind restricțiile pe contul de valori mobiliare

- (1) DCU aplică restricții privind drepturile asupra valorilor mobiliare, inclusiv blocarea transferului (creditarea/debitarea) de valori mobiliare, instituirea garanției financiare sau sechestrului asupra valorilor mobiliare (în continuare numite „restricții pe contul de valori mobiliare”), în cazurile stabilite de legislație și prezentele Reguli.
- (2) Restricțiile pe contul de valori mobiliare se aplică în privința:
 - a) unui anumit număr de valori mobiliare cu același cod ISIN din contul de valori mobiliare;
 - b) tuturor valorilor mobiliare cu același cod ISIN din contul de valori mobiliare.
- (3) Restricțiile pe contul de valori mobiliare conform alin.(2) se aplică în privința unui cod ISIN sau mai multor coduri ISIN pentru valorile mobiliare din contul de valori mobiliare.
- (4) În vederea efectuării operațiunilor cu valori mobiliare (executarea decontărilor efectuate prin mecanismul DvP, blocarea în cadrul tranzacțiilor REPO etc.), Sistemul DCU aplică și anulează restricții în mod automat pe contul de valori mobiliare.
- (5) Restricția pe contul de valori mobiliare se consideră constituită după executarea tuturor procedurilor și înregistrarea restricției în Sistemul DCU.

- (6) Modificarea datelor privind restricția pe contul de valori mobiliare¹¹ se efectuează la cererea persoanei/persoanelor care au cerut aplicarea restricției, dacă legislația nu prevede altfel.
- (7) Restricția pe contul de valori mobiliare se anulează:
 - a) la cererea persoanei/persoanelor care au cerut aplicarea restricției sau a instanței de judecată;
 - b) la expirarea perioadei pentru care restricția a fost instituită;
 - c) la executarea garanției financiare pentru care a fost instituită restricția.

Art.79. Înregistrarea garanțiilor financiare

- (1) DCU aplică restricții pe conturi de valori mobiliare în vederea constituirii garanției financiare în temeiul contractului de garanție financiară, conform legislației.¹²
- (2) Participantul care deține calitate de operator de cont aplică restricții în privința conturilor de valori mobiliare pe care le administrează, în vederea constituirii garanției financiare în temeiul contractului de garanție financiară, conform legislației.
- (3) Prevederile stabilite de alin.(2) se aplică de participant atât în cazul conturilor de valori mobiliare a căror evidență este ținută la nivel superior („*top tier security accounts*”), cât și în cazul conturilor de valori mobiliare a căror evidență este ținută în cadrul sistemelor și registrelor proprii ale participantului („*lower tier security accounts*”).

Art.80. Restricții aplicate la cererea autorității competente

- (1) Conturile participanților deschise în Sistemul DCU nu cad sub incidența niciunui act juridic, administrativ sau a altui act ori a unui proces de blocare, restricționare sau sechestrare a acestor conturi în scopul de a aplica o penalitate ori de a îndeplini o hotărâre judecătorească, o altă decizie judiciară, arbitrală, administrativă sau oricare altă decizie ori în scopul de a asigura disponibilitatea acestor conturi pentru aplicarea sau îndeplinirea oricărei hotărâri sau decizii viitoare.¹³
- (2) Aplicarea sechestrului asupra valorilor mobiliare deținute de participanți în conturile de valori mobiliare deschise de DCU poate fi efectuată doar de către DCU, instanța de judecată, executorul judecătoresc și autoritățile publice care dețin acest drept în conformitate cu legea, în măsura în care aplicarea sechestrului nu contravine Legii nr.183/2016.¹⁴
- (3) DCU aplică restricțiile pe contul de valori mobiliare în baza actului (după caz, decizia, ordonanța etc.) emis de autoritatea publică stabilită de alin.(2) conform legislației.
- (4) La recepționarea actului emis de autoritatea publică în vederea aplicării restricțiilor pe contul de valori mobiliare, DCU verifică doar valabilitatea formală a actului emis de aceasta,¹⁵ fără a verifica legalitatea, oportunitatea sau temeinicia emiterii actului de către autoritatea publică.
- (5) DCU nu este responsabil de legalitatea, oportunitatea sau temeinicia emiterii actului de către autoritatea publică, precum și de orice consecințe cauzate de emiterea și aplicarea actului în cauză.

Art.81. Restricții aplicate de participant la cererea autorității competente

- (1) Dacă legislația sau reglementările interne ale participantului nu prevăd altfel, participantul care deține calitate de operator de cont poate aplica restricții în privința conturilor de valori mobiliare pe care le administrează, doar la cererea următoarelor entități, în următoarele cazuri și în conformitate cu legislația aplicabilă:
 - a) la cererea BNM - în contextul realizării măsurilor de supraveghere a DCU, a băncilor și a pieței financiare;
 - b) la cererea CNPF - în contextul realizării măsurilor de supraveghere a participanților la piața financiară nebancaară și operațiunilor cu valori mobiliare;
 - c) la cererea instanței de judecată - în contextul unei cauze în curs de examinare;

¹¹ Spre exemplu, extinderea perioadei de garanție financiară.

¹² Legea nr.184/2016 cu privire la contractele de garanție financiară.

¹³ Art.4 din Legea nr.183/2016.

¹⁴ Art.7 din Legea nr.234/2016.

¹⁵ De exemplu, DCU refuză aplicarea restricției dacă: 1. DCU i se prezintă doar o solicitare (cerere, scrisoare), dar nu și actul (decizie, ordonanță etc.) emis de organul competent; 2. DCU i se prezintă o copie a actului (decizie, ordonanță etc.), care nu conține semnături olografe originale și/sau ștampila organului competent; 3. actul prezentat către DCU (decizie, ordonanță etc.) nu este semnat de persoana împuternicită a organului competent.

- d) la cererea organului de urmărire penală - în contextul unei cauze penale în curs de examinare, în temeiul ordonanței organului de urmărire penală și autorizației judecătorului de instrucție;
 - e) la cererea executorului judecătoresc - în vederea aplicării unei proceduri de executare, în temeiul documentului executoriu;
 - f) în alte cazuri prevăzute expres de lege.
- (2) Participantul aplică restricții pe contul de valori mobiliare în baza actului stabilit de legislație (după caz, decizie, ordonanță, dispoziție etc.) emis de entitatea stabilită de alin.(1).
- (3) Prevederile stabilite de prezentul articol se aplică de participant atât în cazul conturilor de valori mobiliare a căror evidență este ținută la nivel superior („*top tier security accounts*”), cât și în cazul conturilor de valori mobiliare a căror evidență este ținută în cadrul sistemelor și registrelor proprii ale participantului („*lower tier security accounts*”).

Capitolul XI. Gestionarea riscurilor

Art.82. Prevederi generale privind gestionarea riscurilor

- (1) În vederea asigurării unui cadru eficient de identificare, administrare, monitorizare și raportare a riscurilor la care este sau poate fi expus, DCU:
- a) aprobă și implementează politici și proceduri interne de gestionare a riscurilor, conformitate, funcțiile informatice, continuitatea activității, control intern și audit intern;
 - b) evaluează, monitorizează și gestionează expunerile sale la riscul de credit față de participanți și expunerile care decurg din procesul de decontare a operațiunilor efectuate în Sistemul DCU;
 - c) instituie și menține o subdiviziune structurală internă responsabilă de gestionarea riscurilor, care raportează Consiliului de supraveghere și Comitetului executiv.
- (2) DCU va asigura în orice moment deținerea unui nivel suficient al capitalului propriu și un nivel suficient de lichidități, pentru a presta serviciile sale în mod eficient, a asigura continuitatea activității sale și a acoperi expunerile sale la riscul de credit.
- (3) DCU publică pe pagina web oficială sumarul politicilor stabilite de alin.(1) lit.a).

Art.83. Asigurarea continuității

- (1) DCU aprobă și aplică politici și proceduri de continuitate, pentru a asigura funcționarea continuă a DCU și înlătura operativ orice întreruperi și incidente în activitatea DCU.
- (2) În cazul unor întreruperi și incidente în activitatea DCU, cauzate de deficiențe tehnice (precum ar fi, dar fără a se limita la disfuncții ale Sistemului DCU, rețelelor de comunicație, sistemelor care au conexiuni cu DCU etc.), DCU va întreprinde acțiunile necesare pentru a înlătura aceste întreruperi în cel mai scurt timp, fiind în drept să aplice următoarele măsuri:
- a) modificarea programului de activitate a DCU, inclusiv modificarea perioadei de acceptare și procesare a ordinelor de transfer;
 - b) suspendarea provizorie a operațiunilor și/sau accesului în Sistemul DCU;
 - c) introducerea, în Sistemul DCU, a ordinelor de transfer sau efectuarea altor operațiuni din numele participanților, la cererea acestora.
- (3) DCU informează participanții, BNM, CNPF și Ministerul Finanțelor despre orice întreruperi sau incidente în activitatea sa și despre schimbarea programului de activitate a DCU.
- (4) La cererea DCU, participanții și alte entități conectate la Sistemul DCU sunt obligate să participe la testele efectuate de DCU ca măsuri de redresare a unor întreruperi sau incidente în activitatea DCU.

Art.84. Asigurarea integrității emisiunii de valori mobiliare

- (1) DCU efectuează zilnic măsuri de reconciliere pentru a verifica dacă numărul de valori mobiliare care constituie o emisiune sau o parte a unei emisiuni de valori mobiliare înregistrate de DCU este egal cu suma valorilor mobiliare înregistrate în conturile de valori mobiliare ale participanților și, după caz, în conturile de valori mobiliare ale deținătorilor acestora.
- (2) În cazul în care, ca urmare a măsurilor de reconciliere, sunt identificate divergențe privind numărul de valori mobiliare, DCU este în drept, până la înlăturarea divergențelor:

- a) să suspende operațiunile cu valori mobiliare pe contul/conturile la care au fost constatate divergențe;
 - b) să suspende decontările cu valori mobiliare în privința cărora au fost constatate divergențe.
- (3) La data aplicării măsurilor de suspendare conform alin.(2), DCU informează:
- a) participantul care gestionează contul/conturile la care au fost constatate divergențe - în cazul stabilit de alin.(2) lit.a);
 - b) emitentul și toți participanții - în cazul stabilit de alin.(2) lit.b).
- (4) La cererea DCU, participantul sau emitentul este obligat:
- a) să participe la măsurile de reconciliere efectuate de DCU conform prezentelor Reguli și procedurilor DCU;
 - b) să colaboreze și să asigure schimb reciproc de informații în vederea înlăturării divergențelor privind numărul de valori mobiliare și asigurării integrității emisiunii de valori mobiliare.
- (5) DCU prezintă către BNM, conform actelor normative ale acesteia, informații privind numărul, tipul și amploarea problemelor (divergențelor) de reconciliere stabilite de DCU, atât la nivel intern, cât și în raport cu participanții sau alte entități.

Art.85. Asigurarea integrității dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare

- (1) În vederea administrării riscurilor ce țin de integritatea dreptului de proprietate asupra valorilor mobiliare și în cazul în care este prevăzut de actele normative ale BNM, DCU este în drept să întreprindă una sau mai multe din următoarele măsuri:
- a) să suspende deschiderea și/sau utilizarea conturilor omnibus;
 - b) să ceară participanților să treacă de la ținerea evidenței valorilor mobiliare din sistemele și registrele proprii ale participantului prin intermediul contului omnibus la ținerea evidenței la nivel superior prin intermediul conturilor create în Sistemul DCU.
- (2) Decizia privind aplicarea măsurilor stabilite de alin.(1) se aprobă de Comitetul executiv și se aduce la cunoștința participantului vizat cu cel puțin 3 zile lucrătoare până la intrarea în vigoare a deciziei.

Art.86. Obligațiile participanților în domeniul gestionării riscului

Participanții sunt obligați:

- a) să dispună de proceduri interne, sisteme de management al riscului, sisteme de control intern și conformitate, pentru a preveni riscurile ce țin de operațiunile efectuate în Sistemul DCU;
- b) să aplice măsurile necesare de identificare și cunoaștere a clienților săi și cerințele legislației privind prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului;
- c) să îndeplinească condițiile privind dotarea tehnică (configurația hardware și software minimă) conform specificațiilor DCU, respectiv, să întrunească cerințele tehnice minime pentru rularea aplicației client a Sistemului DCU; să mențină conexiunea cu Sistemul DCU, să aplice măsurile și procedurile necesare asigurării securității informației în privința conexiunii cu Sistemul DCU, astfel încât să fie prevenit accesul neautorizat în Sistemul DCU, extragerea neautorizată a datelor, distrugerea sau alterarea datelor;
- d) să participe la testele, procedurile de verificare și audit efectuate de DCU, inclusiv cele efectuate la obținerea calității de participant conform Art.20 alin.(1) lit.f), precum și cele inițiate ca urmare a unor întreruperi în Sistemul DCU sau orice alte incidente în activitatea DCU.

Capitolul XII. Gestionarea cazurilor de insolvabilitate a participantului

Art.87. Prevederi generale privind insolvabilitatea participantului

- (1) Prezentul capitol stabilește măsuri și proceduri aplicate de DCU în cazul insolvabilității participantului.
- (2) Aplicarea măsurilor și procedurilor stabilite de prezentul capitol nu exclude aplicarea de către DCU a altor măsuri prevăzute de prezentele Reguli, precum ar fi retragerea sau suspendarea calității de

- participant, suspendarea accesului participantului la una sau mai multe funcționalități ale Sistemului DCU și/sau aplicarea măsurilor stabilite de Art.72 alin.(1).
- (3) Participantul este obligat să informeze imediat DCU despre momentul intentării procedurii de insolabilitate, definite conform Art.9 alin.(1) din Legea nr.183/2016.
 - (4) DCU aplică măsurile și procedurile stabilite de Art.88 imediat cum este informat despre momentul intentării procedurii de insolabilitate:
 - a) de către BNM, conform Art.9 alin.(3) din Legea nr.183/2016; sau
 - b) de către participant, conform alin.(3).
 - (5) DCU informează toți participanții privind intentarea procedurii de insolabilitate în privința unui anumit participant, cel târziu în următoarea zi lucrătoare după primirea informației privind intentarea procedurii de insolabilitate.
 - (6) DCU efectuează teste periodice pentru evaluarea regulilor și procedurilor privind situațiile de insolabilitate, pentru a se asigura că acestea sunt practice și eficiente.
 - (7) La cererea DCU, participanții sunt obligați să participe la testele și evaluările efectuate de DCU conform alin.(6).

Art.88. Măsuri și proceduri în caz de insolabilitate

- (1) La intentarea procedurii de insolabilitate a participantului, DCU aplică următoarele măsuri:
 - a) execută ordinele de transfer ale participantului, care au fost reconciliate (SF II) de Sistemul DCU, cu excepția stabilită de lit.b);
 - b) anulează ordinele de transfer ale participantului, care au fost reconciliate (SF II) de Sistemul DCU, dar care, conform instrucțiunilor din ordinul de transfer, urmează a fi decontate în ziua sau zilele următoare;
 - c) anulează ordinele de transfer ale participantului, introduse în Sistemul DCU (SF I), dar care nu au fost reconciliate (SF II);
 - d) suspendă dreptul participantului de a introduce ordine de transfer în Sistemul DCU și refuză orice ordine de transfer noi ale participantului;
 - e) suspendă sau reține calitatea de participant;
 - f) inițiază procedura de transfer a conturilor de valori mobiliare administrate de către participantul în cauză, conform Art.26 alin.(4).
- (2) Prin derogare de la Art.90, la intentarea procedurii de insolabilitate a participantului, DCU percepe imediat valoarea plăților și comisioanelor restante ale participantului, în modul stabilit de Art.65 alin.(2).

Capitolul XIII. Plăți și comisioane pentru serviciile prestate de DCU

Art.89. Prevederi generale privind plățile și comisioanele

- (1) Participantul, emitentul, deținătorul de valori mobiliare și orice altă persoană achită în favoarea DCU plățile și comisioanele pentru serviciile prestate de DCU (în continuare numite „plăți și comisioane”), în conformitate cu prezentele Reguli, procedurile DCU și actele stabilite de alin.(2).
- (2) Mărimea plăților și comisioanelor este stabilită de:
 - a) hotărârile Consiliului de supraveghere privind plățile și comisioanele pentru serviciile prestate de DCU și/sau actele normative - în cazul serviciilor altor decât cele stabilite de alin.(5); și/sau
 - b) hotărârile Comitetului executiv - în cazul serviciilor stabilite de alin.(5); și/sau
 - c) contractul încheiat între DCU și clientul DCU.
- (3) Limitele maxime ale comisioanelor pentru serviciile prestate de Depozitarul central, cu excepția celor stabilite de alin.(5), inclusiv reducerile, rabaturile și condițiile de aplicare a reducerilor și rabaturilor, se aprobă de BNM.

- (4) Mărima comisioanelor pentru serviciile prestate de DCU, cu excepția celor stabilite de alin.(5) se aprobă prin hotărârea Consiliului de supraveghere, în limitele maxime aprobate de BNM, și se publică pe pagina web a DCU până la data de la care urmează a fi aplicate.
- (5) Mărima dobânzii pentru împrumutul de valori mobiliare, a plăților pentru garanțiile aferente valorilor mobiliare și a comisioanelor pentru serviciile ce țin de tehnologii informaționale se stabilesc de DCU de sine stătător, prin hotărârea Comitetului executiv, și se includ în contractele încheiate între DCU și clientul DCU.
- (6) DCU este în drept să modifice mărima plăților și comisioanelor, cu respectarea următoarelor cerințe:
 - a) mărima comisioanelor pentru serviciile prestate de DCU, cu excepția celor stabilite de alin.(5), inclusiv reducerile și rabaturile, se încadrează în limitele maxime aprobate de BNM;
 - b) mărima noilor comisioane a fost publicată pe pagina web a DCU și a fost expediată participanților DCU până la data de la care comisioanele urmează să fie aplicate - în cazul plăților și comisioanelor aplicate participanților;
 - c) mărima noilor comisioane a fost publicată pe pagina web oficială a DCU până la data de la care comisioanele urmează să fie aplicate - în cazul plăților și comisioanelor aplicate emitenților, deținătorilor de valori mobiliare și altor persoane care beneficiază de serviciile DCU.
- (7) Cerințele stabilite de alin.(6) lit.a)-c) nu se aplică:
 - a) plăților și comisioanelor stabilite de alin.(5);
 - b) plăților și comisioanelor stabilite de un act normativ.

Art.90. Modul de percepere a plăților și comisioanelor

- (1) Modul de percepere a plăților și comisioanelor stabilit de alin.(2) și (3) se aplică:
 - a) participantului;
 - b) emitentului care are încheiat cu DCU contract privind decontarea operațiunilor corporative în Sistemul DCU.
- (2) DCU percepe plăți și comisioane de la participant/emitent lunar, în mărimea stabilită conform Art.89 alin.(4) și (5), în următorul mod:
 - a) cel târziu în a cincea zi lucrătoare a fiecărei luni, DCU expediază participantului/emitentului, în formă electronică, o factură care va conține plățile și comisioanele care urmează a fi percepute de la participant/emitent (în continuare numită „**factura de plată**”);
 - b) cel târziu în a zecea zi lucrătoare a fiecărei luni (în continuare numită „**ziua de plată**”), DCU va percepe valoarea plăților și comisioanelor care urmează a fi achitate de participant/emitent, prin debitarea directă din contul de decontare stabilit conform Art.65 alin.(2).
- (3) În cazul unor erori în factura de plată, este aplicată următoarea procedură:
 - a) participantul/emitentul achită integral plățile indicate în factura de plată, conform procedurii stabilite de alin.(2);
 - b) participantul/emitentul informează DCU privind erorile din factura de plată;
 - c) participantul/emitentul și DCU reconciliază erorile din factura de plată;
 - d) plățile efectuate în avans ca urmare a erorii în factura de plată vor fi luate în considerație la emiterea facturii de plată următoare.
- (4) În cazul plăților stabilite de Art.89 alin.(5), DCU și participantul/emitentul pot conveni un alt mod de percepere a plăților și comisioanelor decât cel stabilit de alin.(2), care va fi indicat în contractul privind acordarea serviciului în cauză, încheiat între DCU și participant/emitent.

Art.91. Obligația achitării plăților și comisioanelor

- (1) Participantul și emitentul care are încheiat cu DCU contract privind decontarea operațiunilor corporative în Sistemul DCU este obligat să asigure existența mijloacelor bănești necesare achitării plăților și comisioanelor pe contul de decontare stabilit conform Art.65 alin.(2), cel târziu la ora 10:00 a zilei de plată, în mărimea stabilită în factura de plată.
- (2) În cazul în care la data și ora stabilită de alin.(1), în contul de decontare stabilit conform Art.65 alin.(2) nu sunt suficiente mijloace bănești pentru achitarea plăților și comisioanelor de către

participant/emitent, DCU aplică comisioane penalizatorii la plățile și comisioanele restante, pentru fiecare zi calendaristică restantă, începând cu ziua de plată și până la data achitării complete a restanțelor, în mărimea stabilită de:

- a) hotărârea Consiliului de supraveghere - în cazul restanțelor pentru comisioanele, altele decât cele stabilite de Art.89 alin.(5); sau
 - b) hotărârea Comitetului executiv și/sau contractului privind acordarea serviciului în cauză, încheiat între DCU și participant - în cazul restanțelor pentru plățile și comisioanele stabilite de Art.89 alin.(5).
- (3) În cazul în care participantul nu asigură existența mijloacelor necesare achitării plăților și comisioanelor în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la ziua de plată, la expirarea acestei perioade, suplimentar aplicării comisioanelor penalizatorii conform alin.(2), DCU suspendă dreptul participantului de a introduce ordine de transfer în Sistemul DCU.
 - (4) În cazul în care participantul nu achită plățile și comisioanele în termen de cel mult o lună de la data emiterii facturii de plată, la expirarea acestei perioade, suplimentar aplicării măsurilor conform alin.(2) și (3), DCU suspendă calitatea de participant.
 - (5) În cazul în care participantul nu achită plățile și comisioanele în termen de cel mult două luni de la data emiterii facturii de plată, la expirarea acestei perioade, suplimentar aplicării măsurilor conform alin.(2)-(4), DCU retrage calitatea de participant.
 - (6) La data aplicării măsurilor stabilite de alin.(2)-(5) față de participant, DCU informează despre acest fapt BNM.
 - (7) Suspendarea și retragerea calității de participant conform alin.(4) și (5), nu suspendă aplicarea penalităților la plățile și comisioanele restante conform alin.(2).
 - (8) Aplicarea măsurilor stabilite de alin.(2)-(5) nu exclude dreptul DCU de a se adresa în instanța de judecată în vederea încasării forțate de la participant/emitent a plăților și comisioanelor restante către DCU.

Art.92. Modul de percepere a comisioanelor pentru serviciile acordate emitentului

- (1) Prezentul articol se aplică emitentului care:
 - a) nu deține calitatea de participant;
 - b) nu are încheiat cu DCU contract privind decontarea operațiunilor corporative în Sistemul DCU.
- (2) În cazul în care emitentului este participant sau are încheiat cu DCU contract privind decontarea operațiunilor corporative în Sistemul DCU, comisioanele prevăzute de prezentul articol se aplică modul de percepere a comisioanelor stabilit de Art.90.

Comision lunar pentru ținerea evidenței acționarilor

- (3) Comisionul lunar pentru ținerea evidenței acționarilor se achită de emitent trimestrial, conform facturii de plată emise de DCU, nu mai târziu de ultima zi lucrătoare a primei luni a trimestrului facturat.
- (4) Comisionul lunar pentru ținerea evidenței acționarilor se calculează conform numărului de acționari din prima zi lucrătoare a trimestrului pentru care se aplică comisionul.
- (5) Aplicarea comisionului lunar pentru serviciile ce țin de ținerea evidenței acționarilor este efectuată de DCU.

Alte comisioane pentru serviciile acordate emitentului

- (6) Comisioanele pentru serviciile acordate emitentului, cu excepția comisionului prevăzut de alin.(3) și (4), se achită de emitent până la prestarea de către DCU a serviciului.

Art.93. Modul de percepere a comisioanelor de la alte persoane fizice și juridice

Comisioanele pentru serviciile oferite de DCU oricărei persoane fizice sau juridice, cu excepția entităților stabilite de Art.90 alin.(1) și Art.92 alin.(1), se achită de persoana în cauză până la prestarea de către DCU a serviciului.

CONTRACT privind calitatea de participant la DCU

[data] 2019

mun. Chișinău

„DEPOZITARUL CENTRAL UNIC AL VALORILOR MOBILIARE” S.A., în continuare numit „DCU” sau „Depozitarul central”, în persoana directorului DCU [Prenume NUME], care acționează în baza Statutului, pe de o parte, și

[denumirea Participantului], în continuare numit/ă „Participant”, în persoana [funcția] [Prenume NUME], care acționează în baza [actul], pe de altă parte,

ambii în continuare numiți „Părți”, având în vedere că:

- DCU este operator de sistem de decontare a valorilor mobiliare și deține și administrează Sistemul DCU,
- Participantul solicită să obțină calitatea de participant la DCU și accesul în Sistemul DCU,

Părțile au încheiat prezentul Contract, convenind asupra următoarelor:

I. Dispoziții generale

1. Relațiile dintre Părți sunt guvernate de legislație, prezentul Contract și Regulile DCU, inclusiv orice modificări și completări la Regulile DCU care sunt aprobate după încheierea prezentului Contract.
2. În măsura în care nu sunt prevăzute de prezentul Contract, noțiunile și abrevierile utilizate în prezentul Contract au semnificația stabilită de Regulile DCU.

II. Obiectul și durata contractului

3. În temeiul prezentului Contract și deciziei Comitetului executiv al DCU privind acordarea către Participant a calității de participant la DCU („decizia CE DCU”), Participantul obține calitatea de participant la DCU și acces în Sistemul DCU, în modul și condițiile stabilite de Regulile DCU.
4. În calitate de participant la DCU, Participantul deține rolul/rolurile stabilite de decizia CE DCU.
5. Prezentul Contract este încheiat pe o perioadă nedeterminată.

III. Drepturi și obligații

6. În măsura în care nu sunt stabilite de prezentul Contract, Părțile dețin drepturile și obligațiile stabilite de Regulile DCU și legislație.

IV. Răspunderea Părților

7. Părțile poartă răspundere în conformitate cu Regulile DCU și legislația.

V. Plăți, comisioane și penalități

8. Participantul este obligat să achite către DCU, conform pct.9-12, toate plățile, comisioanele și penalitățile în privința operațiunilor efectuate de participant în Sistemul DCU, în condițiile prevăzute de Regulile DCU și în mărimea stabilită de decizia Consiliului de supraveghere al DCU și, după caz, decizia Comitetului executiv al DCU.

VI. Debitarea directă a mijloacelor bănești

9. În cazul în care Participantul deține cont de decontare în SAPI, DCU deține dreptul de a efectua debitarea directă a mijloacelor bănești din contul de decontare în SAPI al Participantului, în privința operațiunilor efectuate de Participant în Sistemul DCU și în privința tuturor plăților, comisioanelor și penalităților pe care Participantul trebuie să le achite sau le datorează către DCU.
10. În cazul în care Participantul nu deține cont de decontare în SAPI, DCU deține dreptul de a efectua debitarea directă a mijloacelor bănești din contul de decontare în SAPI al băncii care este agent de plată al Participantului, în privința operațiunilor efectuate de Participant în Sistemul DCU și în privința tuturor plăților, comisioanelor și penalităților pe care Participantul trebuie să le achite sau le datorează către DCU.
11. În cazul în care Participantul (Participantul A) este agent de plată al unui alt participant la DCU (participantul B), DCU deține dreptul de a efectua debitarea directă a mijloacelor bănești din contul de decontare în SAPI deținut de Participantul A, în privința operațiunilor efectuate de participantul B în Sistemul DCU și în privința tuturor plăților, comisioanelor și penalităților pe care participantul B trebuie să le achite sau le datorează către DCU.
12. În cazul în care Participantul este agent de plată al unui emitent, DCU deține dreptul de a efectua debitarea directă a mijloacelor bănești din contul de decontare în SAPI deținut de Participant, în privința operațiunilor corporative ale emitentului, efectuate în Sistemul DCU, precum și în privința tuturor plăților, comisioanelor și penalităților pe care emitentul trebuie să le achite sau le datorează către DCU.
13. În temeiul prezentului Contract, Participantul:
 - a) acordă Depozitarului central dreptul de a acționa ca mandatar al Participantului în raport cu BNM în calitate de administrator al SAPI;
 - b) autorizează Depozitarul central să efectueze debitarea directă a contului de decontare în SAPI al Participantului, conform pct.9-12.

VII. Modificarea și rezilierea contractului

14. Prezentul Contract poate fi modificat sau reziliat în cazurile și condițiile stabilite de Regulile DCU.

VIII. Dispoziții finale

15. Prezentul Contract este întocmit în două exemplare, ambele având aceeași putere juridică, câte unul pentru fiecare dintre Părți.

DCU

IDNO/cod fiscal:
 adresa juridică:

PARTICIPANT

IDNO/cod fiscal:
 adresa juridică:

[Prenume NUME]

[Prenume NUME]

CONTRACT privind decontarea operațiunilor corporative în Sistemul DCU

[data] 2019

mun. Chișinău

„DEPOZITARUL CENTRAL UNIC AL VALORILOR MOBILIARE” S.A., în continuare numit „DCU” sau „Depozitarul central”, în persoana directorului DCU [Prenume NUME], care acționează în baza Statutului, pe de o parte, și

[denumirea emitentului], în continuare numit/ă „Emitent”, în persoana [funcția] [Prenume NUME], care acționează în baza [actul], pe de altă parte,

ambii în continuare numiți „Părți”, având în vedere că:

- DCU este operator de sistem de decontare a valorilor mobiliare și deține și administrează Sistemul DCU,
- Emitentul solicită ca decontarea operațiunilor corporative ale Emitentului să fie efectuată în Sistemul DCU,

Părțile au încheiat prezentul Contract, convenind asupra următoarelor:

I. Dispoziții generale

1. Relațiile dintre Părți sunt guvernate de legislație, prezentul Contract și Regulile DCU, inclusiv orice modificări și completări la Regulile DCU care sunt aprobate după încheierea prezentului Contract.
2. În măsura în care nu sunt prevăzute de prezentul Contract, noțiunile și abrevierile utilizate în prezentul Contract au semnificația stabilită de Regulile DCU.

II. Obiectul și durata contractului

3. În temeiul prezentului Contract, decontarea operațiunilor corporative ale Emitentului este efectuată în Sistemul DCU, în modul și condițiile stabilite de Regulile DCU.
4. Prezentul Contract este încheiat pe o perioadă nedeterminată.

III. Drepturi și obligații

5. În măsura în care nu sunt stabilite de prezentul Contract, Părțile dețin drepturile și obligațiile stabilite de Regulile DCU și legislație.

IV. Răspunderea Părților

6. Părțile poartă răspundere în conformitate cu Regulile DCU și legislația.

V. Plăți, comisioane și penalități

7. Emitentul este obligat să achite către DCU, conform modului stabilit de pct.8-9, toate plățile, comisioanele și penalitățile în privința operațiunilor corporative ale emitentului efectuate în Sistemul DCU, în condițiile prevăzute de Regulile DCU și în mărimea stabilită de decizia Consiliului de supraveghere al DCU și, după caz, decizia Comitetului executiv al DCU.

VI. Debitarea directă a mijloacelor bănești

8. În cazul în care Emitentul deține cont de decontare în SAPI, DCU deține dreptul de a efectua debitarea directă a mijloacelor bănești din contul de decontare în SAPI al Emitentului, în privința operațiunilor corporative ale Emitentului efectuate în Sistemul DCU și în privința tuturor plăților, comisioanelor și penalităților pe care Emitentul trebuie să le achite sau le datorează către DCU.
9. În cazul în care Emitentul nu deține cont de decontare în SAPI, DCU deține dreptul de a efectua debitarea directă a mijloacelor bănești din contul de decontare în SAPI al băncii care este agent de plată al Emitentului, în privința operațiunilor corporative ale Emitentului efectuate în Sistemul DCU și în privința tuturor plăților, comisioanelor și penalităților pe care Emitentul trebuie să le achite sau le datorează către DCU.
10. În temeiul prezentului Contract, Emitentul:
 - a) acordă Depozitarului central dreptul de a acționa ca mandatar al Emitentului în raport cu BNM în calitate de administrator al SAPI;
 - b) autorizează Depozitarul central să efectueze debitarea directă a contului de decontare în SAPI al Emitentului, conform pct.8-9.

VII. Modificarea și rezilierea contractului

11. Prezentul Contract poate fi modificat sau reziliat în cazurile și condițiile stabilite de Regulile DCU.

VIII. Dispoziții finale

12. Prezentul Contract este întocmit în două exemplare, ambele având aceeași putere juridică, câte unul pentru fiecare dintre Părți.

DCU

IDNO/cod fiscal:
 adresa juridică:

EMITENT

IDNO/cod fiscal:
 adresa juridică:

[Prenume NUME]

[Prenume NUME]